

TOMI II.

PARS I.

CAROLI STENGELII,

Ord. S. BENEDICTI

ABBATIS ANHUSANI.

MONASTERIOLOGIÆ
BENEDICTINÆ.

PARS ALTERA.

TOMI II
PART I
CAROLI STENGELII
ORD. S. BENEDICTI
ABBATIS ANHUSANI
MONASTRII
BENEDICTINI
PART II

A N T O N I O

ILLUSTRISSIMO S. R. I. PRINCIPI,
REVERENDISSIMO EPISCOPO VIENNENSI,
AMPLISSIMO ABBATI CHREMIPHANENSI, DO-
MINO IN BERNSTAIN, SHERENSTAIN, ET
KREMSEGG, S. C. M. CONSILIARIO
INTIMO, &c.

REVERENDISSIME PRÆSUL,
ILLUSTRISSIME PRINCEPS.

GRATLANIMI hominem, nullus omnino dolor acerbius urit, quam be-
neficiorum magnitudini, pro voto respondere non posse. Quamquam
in hac (quam dico) molestia, illud tamen occurrit solatium; quod no-
minum tot e beneficiis contractorum, tam lenta erasio, non mea, sed tem-
porum iniquitate contingat. Nempe ut singulari quodam splendore
ILLUSTRISSIMAM TUAM CELSITUDINEM colam, amor ac
observantia monent, sed imbecillitas & inopia vetant. Mibi quidem certe, incompa-
rabile beneficium istud etiamnum sedet alta mente repostum, quo per integram ferme
trietridem, exilii mei ærumnas, munificentia Tua benigna sustentatione levavit. Quare
irem nunc ego buccinator in laudes tuas, nisi modestiam potius tuam, quam debitum
meum intueri deceret. Id enim prælustrium, hoc est, Tui similium animorum inge-
nium est, ut quem modum in laudabilibus rebus gerendis longe transcendunt, eum in
suis tamen laudibus celebrandis requirant. Taceo igitur diversa COENOBIA pri-
stino a Te nitore restituta, ut eorum alter omnino CONDITOR dici merearis. Dis-
simulo regalem ASCETERII TUI BASILICAM, quam Tu ex LATERITIA
plane reddidisti MARMOREAM. Prætereo supremam CAMERÆ CÆSA-
REÆ (cui sedulitate Tua, ad pristinos redditus, annuam DECIES CENTENUM
MILLIUM accessionem dedisti) præfecturam, a Te magnificentissime, imo sanctissi-
me gestam: solent enim viri DEO dicati, etiam profanissima quæque negotia, virtu-
tis suæ, (ut sic loquar) contactu cœlestia quodammodo, Divinaque efficere. Sileo
ad maximos Imperii Principes atque Comitæ, adeo præclare obitas LEGATIONES,
ut ad hoc officii genus, non tam ab AUGUSTISSIMO inter homines CAPITE
quam ab ipso SACRATISSIMO NUMINE videreris delectus. Omitto Episco-
patum VIENNENSEM miris a Te proventibus auctum & PALATIO quoque
Majestate plenissimo exornatum: Episcopatum, inquam cujus Tu commodis amplifican-
dis, noctes diesque incumbis: non enim hæc Tibi parasti, qui Magnitudinem Tuam
non ædibus metiris, aut auro, sed rebus, nobilissime juxta ac generosissime gestis.
Transseo pulcherrimarum Virtutum Tuarum lumina, quibus Tu aliis ad excellentem
A 2 recte

recte vivendi normam, veluti facem prætulisti. Inter summos namque negotiorum gravissimorum (ut ita dicam) conflictus & turbas, tanquam in otio profundissimo, quotidianam DEO hostiam ferre: jejunia Ecclesiæ legibus instituta, adeo rigide colere, velut inter assiduos & plane catenatos labores, laborem nullum sentires; Templis quoque frequendandis indefessum semper existere, ut nempe per hæc cæli vestibula in ipsum tandem cælum nanciscaris ingressum; pompam denique Eucharisticam magnifico frequenter comitatu deducere, & ipsam Hierothecam manibus propriis deferre; cum utique Principi etiam honorificum accedat, satellitem Numinis fieri: hæc inquam, & alia hoc genus complura (quæ ipsi præsens oculis assidue usurpavi) ejusmodi profecto sunt, ut Epistolis brevi, tanquam ILIAS nuce, comprehendere non queant, sed etiam prolixiorum tractationem requirant. His igitur tantis Virtutibus Tuis: unaque ingenti Tuorum in me beneficiorum cumulo, aliquid saltem honoris redhibiturus (quanquam denuo exul, & omnium rerum egenus) offero ILLUSTRISSIMÆ CELSITUDINI TUÆ, hancce MONASTERIOLOGIAM, præcipua AUSTRIÆ, & nonnulla superioris atque inferioris GERMANIÆ Monasteria Ordinis nostri continentem, gratissimum utique munus tam beneficio Religiosorum omnium Patrono: quanquam quid munus appello, quod debitum plane agnosco? Ingeniui namque animi esse, existimavi semper, ut cujus amplissimis in te meritis satisfacere nequeas, ei te plurimum tamen debere testeris. TUÆ autem ILLUSTRISSIMÆ CELSITUDINIS, ea in me beneficia extiterunt hæctenus, ut omnem mihi spem pro dignitate respondendi præcipiant, quanquam voluntatem non auferant. Hoc igitur, GRATI ANIMI, quasi præludium quoddam, anteire volui; ut tantisper saltem velle me constet, donec aliquando tandem possim, quod volo. Cujus quidem voti compotem me fore, fiducia mihi tanto nunc major oboritur, quod medias inter ærummarum mearum tenebras, speratus mihi, imo expertus Benignitatis Tuæ radius tanquam nova lux quedam affulget. Ab ILLUSTRISSIMA namque CELSITUDINE TUA clementer adjutus ex hac rerum domesticarum omnium strage, velut redivivus emergam: adeo ut hæc ipsa, GRATUM ANIMUM cumulativè demonstrandi facultas, a beneficio mihi Tuo expectanda veniat. Me igitur totum in ILLUSTRISSIMÆ CELSITUDINIS ac CLEMENTIÆ TUÆ gremium, velut salutare quoddam Asylum recondo. AUGUSTÆ Vind. Cal. Maji. anni salutiferi partus cl. l. CXXXVIII.

REVERENDISSIMÆ & ILLUSTRISSIMÆ, CELSITUDINIS TUÆ.

Humillimus Capellanus

F. Carolus Abbas Anhusanus.

MONASTERIUM CHREMIPHANIAM.

Vulgo CHREMS-MÜNSTER dictum, præcipuum omnium *Austriæ* Superioris, seu Provinciæ supra *Anassum* dictæ, Monasterium, situm in territorio *Trungoviensi* (im *Fraunbiertel*) a præfluente *Chremisa* nomen traxit. Ei condendo occasionem præbuit lugubris casus, qui Principalem Bojorum domum funestavit.

Major filiorum THASSILONIS GUNTHERUS, *Laureaco* sub brumam venatum egressus, in raræ magnitudinis aprum forte incidit prope fontem & piscinam, (quam hinc nomen traxisse ajunt, & jam egregie exornatam fontano opere, & fistulis plumbatis aquam copiosam occulte emittentibus artificiose decoratam aspiciamus) Comitibus per silvam dilapsis, animum solitudine non despondens, venabulo objecto, feram strenue excipit, & luculento vulnere excipit: ipse vicissim a dolore & furore percita confauciatur, ambo in eodem vestigio corruunt. Ibi canis latrantis indicio repertus, magnæ indolis adolescens, miserandum suis in tam tristi exitu præbuit spectaculum. Pater quantum maximum potuit sepulturæ honorem habuit, Templo cum Monasterio magnificentissime excitato, & amplissimis redditibus instructo. A. C. 10. CCLXXVII. UDALRICUS Archiepiscopus *Laureacensis*, VIRGILIUS, *Salisburgensis*, & SIMPERTUS *Ratisbonensis* Episcopi dedicarunt, A. C. 10. CCLXXVIII. HADRIANUS Pontifex, AGAPITI *Prænestini* Martyris corpus, *Roma* honoris causa dono misit. Veteres tabulæ dedicationem in annum THASSILONIS tricesimum, THEODONIS primum, indictione prima conferunt. Quo cum plerique *Annales* refelluntur, de superiori anno consentientes; tum apparet, THEODONEM fratris morte non dubium heredem, mox a patre collegam, in partem dominatus ascitum esse. Sunt vero in antiquitatis memoriam injurii, qui levi suspicione nixi, quod diploma de Monasterii constitutione (istis orationem appellare placuit) GUNTHERI nomen non habet, id ex omni narratione expungendum contendunt.

Primus hujus Monasterii Abbas institutus est FATERICUS, ex ALTACHIO inferiore cum aliis Monachis a Fundatore huc accitus. CAROLUS M. Rex *Francorum*, postmodum etiam Imperator creatus, cum foundationem jam pridem ratam habuisset, eandem rursus confirmavit A. C. 10. CC. LXXXIX.

Floruit in hoc Monasterio plurimum Ordo Monasticus & sacra disciplina, usque ad annum circiter CCL0. post quem maximi tumultus bellici in his provinciis extitere, præsertim *Hungaris* *Bavariam*, immo universam fere *Germaniam* aliquoties populantibus, Ecclesias, Monasteria, ipsasque civitates funditus evertentibus. Tum enim accidit, quod Seniores hujus loci tradidere, ut *Quinquaginta* ejusdem Monasterii personæ ab eisdem *Hungaris* trucidarentur, & CHREMIPHANENSE Asceterium fere solo æquaretur, certe rebus omnibus spoliaretur.

Caruit itaque Præsule, qui Abbatis nomine præesset integro pene seculo, vel amplius, donec regnante S. HENRICO Imp. restitueretur, eidemque S. GOTHARDUS, *Altabensis*, *Hersfeldensis* & *Tegerseensis* (qui postea *Hildesheimensis* Episcopus extitit) Abbas præficeretur. Emergit tum aliquantulum, donec iterum perturbata essent tempora, & disciplina monastica cum rei domesticæ administratione vacillaret, ipsumque Monasterium incendio deformaretur. Cum igitur opus esset pastore sedulo, qui muros pariter & mores reformaret, DIETRICUS Monachus de Geize, (al. Goetz. vel Gortz.) a B. ALTMANNO Episcopo huic præfectus est loco, A. C. 10. LXXX. Qui consuetudines *Cluniacenses* introduxit, Ecclesiam & cætera loca regularia instauravit, & rem domesticam insigniter auxit, Templumque (quæ est jam tertia Dedicatio) in honore SALVATORIS, & SS. AGAPITI & BLASII MM. consecrari fecit. Circa A. C. 10. CLIII. sub ALBERTO Abbate iterum ignis Monasterium devastavit. ALRAMUS II. Capellam S. Ægidii construxit A. C. 10. CLXXX. Sub cujus successore UDALRICO III. Ecclesia tota penitus igne absumta est. A. C. 10. CCIX. RUDOLPHUS Abbas construxit Capellam S. MARIE V. quam EBERHARDUS Archiepiscopus consecravit: item Dormitorium, & duo latera ambitus.

Sub HENRICO II. Abbate circa A. C. clō. CCC. LXV. Quintum extitit incendium, ita ut præter Ecclesiam, duo dormitoria cum capella B. MARIE V. & ambitu fuerit concremata. Circa A. C. clō. CCC. XC. MARTINUS II. condidit Sacellum S. SIGISMUNDI, & usum *Mitra* impetravit. Præclaris ædificiis Monasterium decorarunt, ERHARDUS *Voit*, JOANNES *Spindler*, ALEXANDER *a Lacu*: qui præterea magno Zelo cunctos suæ jurisdictioni subjectos populos statim sub initio regiminis sui ad ovile Catholicæ Ecclesiæ reduxit, & nomine summorum Principum gravissimis legationibus dextre perfunctus est.

Ceterum (citra invidiam cujusquam dicam) in iis quæ vel pertinent ad spiritua-lem gubernationem, vel ad temporalium rerum administrationem, omnes antecessores suos (quorum aliqui in alterutro tantum genere claruerunt) multis parasangis superavit ANTONIUS *Wolfradt*, qui, ut cum sapiente loquar, *dedit in celebrationibus decus, & suffulsi domum DEI*. Nam conventum ipsum religiosis doctisque personis triplo auctiorem reddidit, quam invenit, ordinatissimam divinorum officiorum celebrandorum normam instituit, ac Templum ipsum (uti AUGUSTUS de *Roma* dicere solebat) ex lateritio marmoreum fecit, tredecim insignibus novis aris exornando. Novum *cœnaculum*, ac insuper duo *Dormitoria*, *infirmorum domum*, cum *Bibliotheca*, maxima librorum novorum supellectile instructissima, & aliis officinis a fundamentis construxit, *Sacrarium* ipsum pretiosissimis (sive sacras vestes, aut vasa, seu SS. Reliquiarum hierothecas spectes) ornamentis affluenter locupletavit. Ipsum Monasterium variorum *redituum* accessione, & integrarum ditionum coëmptione insigniter auxit, inter quas præcipuæ sunt; BERENSTAINIUM, SCHÆRENSTAINIUM, ac CHREMSEGGIUM. Ita jure optimo pro altero Fundatore a posteris haberi poterit.

Cum præterea CLUNICENSE & SCHLIERPACENSE Monasteria, ære alieno nimium quantum gravata & ad insititas fere redacta, per suos aliquamdiu administrasset, ære alieno soluto, posteriore etiam a fundamentis novo, una cum Ecclesia constructo, in integrum restituit, iisdemque Abbates denuo præfecit. WELSII insuper pro Patribus *Capucinis* Monasterium sub nomine S. BONAVENTURÆ fundavit & ipsemet consecravit. A. C. clō. lōc. XXXI.

Idem a FERDINANDO II. Imp. P. F. *Viennam* evocatus, ipsius Camerae Aulicæ Præsidem integro sexennio egit, donec vacante per obitum Eminentissimi Card. CLESELII *Viennensi* Episcopatu; ipse omnium bonorum gratulatione, eidem suffectus, & S. R. I. *Princeps* declaratus est.

Porro inter beatos & SS. hujus loci recensetur: S. WISINTO Presbyter IV. Non. Decembr. ERCHENBERTUS, RAINBOTO, GERARDUS, DIETRICUS, ALRAMUS, & alii quam plures. Nec prætereundi illi QUINQUAGINTA, qui irruentibus in *Germaniam Hungaris* ab iisdem trucidati sunt, ut diximus.

Episcopi extitere.

S. GODEHARDUS ex VI. Abbate creatus est Episcopus *Hildesemensis*, A. C. MXXII. MANEGOLDUS ex XXIII. Abbate creatus Episcopus *Passaviensis*, A. C. clō. CC. VI.

ANTONIUS, ex Abbate LIII. *Viennensis* Pontifex & S. R. I. *Princeps* factus. A. C. clō. lōc. C. XXXI.

Abbates ex eodem postulati.

CONRADUS VI. Abbas in *Seittenstetten*. A. C. clō. CC. IV.

DIETMARUS XXI. Abbas ibidem. A. C. clō. CCC. XLVIII.

CHRISTOPHORVS Held XLII. Ab. ibid. A. C. clō. lōc. LXXII.

PLACIDUS Bernhardt XLV. Abbas ibid. A. C. clō. lōc. XXVII.

BENEDICTUS Schroffnagel Abbas *Gluicenf.* A. C. clō. lōc. XXXI.

PHILIPPUS Nagel Abbas *Lambacensis*, A. C. clō. lōc. XXXIV.

CHREMIPHANIUM.
CATALOGUS
ABBATUM CHREMIPHANENSIIUM.

7

Numerus.	Nomina.	Anni Elect.	Anni regim.	Anni.	Obitus. Dies.
1	Fatericus.	777	20	797	
2	Wolframus.	797	30	828	
3	Sighardus.	828	31	859	
4	Burchardus.	860	27	887	
5	Snelpero.	888	22	910	
6	S. Godehardus.	1004	8	1037	5. Maji.
7	Sigmarus.	1012	28	1040	4. Septemb.
8	Gerhardus.	1040	9	1050	17. Jan.
9	Erchenbertus.	1050			24. Junii.
10	Wolframus.				30. Septemb.
11	Pezelinus.				
12	Hoholdus.				27. Julii.
13	Berchtoldus.				14. Jan.
14	Dietericus.	1080	10	1090	9. Decemb.
15	Alramus.	1090	31	1122	11. Martii.
16	Hermannus.	1122	3	1125	31. Decemb.
17	Udalricus I.	1125	6	1131	
18	Udalricus II.	1132	15	1147	
19	Albertus.	1147	13	1160	29. Martii.
20	Martinus.	1160	5	1165	
21	Alramus II.	1165	8		5. Julii.
22	Udalricus III.	1173	9		
23	Manegoldus.	1183	23	1215	11. Maji.
24	Chunradus.	1206	3	1209	
25	Rudolphus.	1209	8	1217	3. Martii.
26	Bernardus de Ahleiten.	1217	13	1230	
27	Henricus C. de Plain.	1230	17	1247	
28	Ortholphus.	1247	9		28. Maji.
29	Berchtoldus II.	1256	19	1275	19. Nov.
30	Fridericus de Aich.	1273	52	1325	
31	Fridericus Rizendorfer.	1325	20	1346	11. Febr.
32	Christianus Otsdorfer.	1346	3	1349	19. Nov.
33	Ernestus Otsdorfer.	1349	11	1360	
34	Conradus II.	1360	2	1363	6. Junii.
35	Henricus de Gruob.	1363			
36	Henricus de Sulzbach.			1376	17. Julii.
37	Martinus B. de Polhaim.	1376	22	1399	6. Julii.
38	Stephanus.	1399	5	1405	31. Jan.
39	Hermannus.	1405	14	1430	
40	Jacobus Trentlkover.	1419	35	1454	23. Maji.
41	Udalricus Schopperzan.	1454	30	1484	9. Julii.
42	Benedictus Braun.	1484	4	1488	29. Julii.
43	Wolfgangus Widman.	1488	12	1501	
44	Georgius.	1501	4	1505	20. Martii.
45	Joannes I.	1505	19	1524	9. Decemb.
46	Leonardus.	1524	1	1526	6. Junii.
47	Joannes Habenzagl.	1526	17	1543	28. Septemb.
48	Gregorius Lechner.	1543	14	1558	26. Augusti.
49	Marcus Weiner.	1558	6	1565	21. Jan.
50	Jodocus Sedelmayr.	1568	3	1571	17. Junii.
51	Erhardus Voit.	1571	16	1588	31. Martii.
52	Joannes Spindler.	1589	11	1600	31. Maji.
53	Alexander a Lacu.	1600	12	1613	19. Maji.
54	Antonius Wolfardt.	1613			

MONASTERIUM

MONASTERIUM MELLICENSE.

MELLICUM inter omnia Inferioris *Austriæ* Monasteria jam ab antiquis temporibus primatum tenet cum auctoritate, tum religione. Ejus primordia referuntur ad LEOPOLDUM I qui A. C. C. cl. XXVIII. Marchionatum *Austriæ* ab HENRICO Cæsare consequutus *Mellicensem* arcem HEMONI cognomento *Stilla* ereptam in templum mutavit, cui HENRICUS filius S. COLOMANNI corpus intulit. Porro ipse COLOMANNUS *Hiberniæ* Regum sanguis avitam propriamque gentis suæ pietatem æmulatus purpuram centone mutaverat, ut Deo, ad cujus cunas properabat, similior iret, ejusque paupertatis vestigia confidentius adoraret. Ea gratia cum per *Boicam* & *Austriam* iter fecisset, & *Stokeraviam* non procul a *Vienna* si tam appulisset, ignoti habitus vultusque argumento pro exploratore captus quæstionique subjectus est. Cumque omni tormentorum diritate laceratus nullam aliam vocem mitteret, quam exulem esse se neque præter CHRISTUM toto orbe quidquam vel amare vel quærere, fidem non fecit furentibus, actusque in arborem hoc quoque CHRISTI consequutus est, ut innocens moreretur & pendulus. Sed tristi fato subsecuta prodigia infamiam detraxerunt. Infelix & jam olim arida arbor subito reflorescens læta fronte sacrum caput in umbravit. Corpus solis cælique injuriis expositum nec tabo fluxit, nec ulla mortem macula prodidit; sanguis quinimo recens ex incisi vulnere manans, & fruticans etiamnum pilus, protrusique unguis speciem spirantis viventisque præbuere; quibus argumentis convicti etiam illi innocentem cæliternamque pronunciarunt, qui eum ad restim damnaverant. Neque dubitavit HENRICUS, quem diximus, detractas ex arbore immortales exuvias *Mellicensi* cœnobio inferre, & ut Divum colere. Facta sunt hæc A. C. cl. XII. Infederant tum temporis hunc locum *Canonici* quos *Regulares* vocant: ii tamen cum non satis Regulariter viverent, loco cedere jussi sunt, ac pro iis introducti sunt *Monachi* qui Regulam S. BENEDICTI examussim observarent sub Abbate primo SIGIBOLDO A. C. cl. LXXXIX.

De quo versus isti leguntur:

*Sedibus his primus SIGIBOLDUS procreor Abbas,
Adducens fratres o BENEDICTE tuos.
Salvifico partu castæ cum Virginis anni
Mille octoginta præteriere novem.
Hæc loca Canonicos habitantes cedere adegì,
Nostri substituens ordinis acre genus.
Annos viginti septem data munera gessi,
Hinc se anima extincto corpore ad astra tulit.
Nunc successores doctos precor ipse pinsque
Qui juste peragant debita vota DEO.*

Habuit hoc Archimonasterium complures insignes Præsutes, qui illud variis & præclaris operibus insigniter exornarunt & illustrarunt; at inter illos præcipue enituit NICOLAUS *Austriacus* Reformator & Instructor Regularis observantiæ *Mellicensis* dictæ, & in complura *Austriæ*, *Bavariæ* & *Sueviæ* Monasteria propagatæ, & ad hæc turbulenta nostra tempora fere continuo observatæ. Institutus fuit is Abbas auctoritate Apostolica per Visitatores A. C. cl. C. l. XVIII. JOANNES quoque a *Schönburg* J. U. D. & XLIV. Abbas, Episcopus *Gurcensis* creatus est A. C. cl. l. LI. CASPARUS *Hoffmannus* etiam ex Professo *Mellicensi* Abbas *Cellæ Marianæ* A. C. cl. l. LXX. Inde translatus *Altenburgum* A. C. cl. l. LXXXIII. Tandem *Mellicum* revocatus & ibidem Abbas institutus est A. C. cl. l. LXXXVII. Vir ob eximias animi dotes tribus Imp. RUDOLPHO II. MATTHLÆ I. FERDINANDO II. a consiliis, & Ecclesiastici Senatus Præsides pæpetuus. Obiit plenus meritis ætatis anno LXXII.

Eidem unanimi Conventualium electione, S. P. confirmante, & Imp. probante suffectus est REINERUS a *Landau* SS. Theologiæ Doctor, ejusque loci Prior, vir tali munere & dignitate dignissimus. Qui rerum potitus præclarissimum munus sibi a Numine delegatum constanter statim administravit tam curace vigilantia, tamque fidei prudentia, ut reapse contestari videretur, singulari se Superum favore ad publicam felicitatem, & commune *Mellicensium* bonum augurato auspicatoque translatus esse. Mox enim Monasterium universum ad reditum sublimitatis antiquæ revocare cæpit, non solum facta testæ solatæ domus exquisita industria, parsimoniaque restaurando; verum etiam succedanea sollicitudine ac frugalitate eadem in splendorem redigendo, struicibus novis exaugendo, exquisita supellectile cum sacra, tum profana splendidissime exornando.

Qui

Qui tametsi de hoc Cœnobio suo, hæctenus optime sit meritus, quod idem inter varias alternantis fortunæ vices sapienter gubernarit, tamen etiam erga monasticam disciplinam, cujus observantissimus est, miro affectu rapitur, nihil æque in votis habens, quam ut Cœnobium suum pietate ac doctrina florentissimum habeat, & antiqua ejus decora quo possit modo, restauret: optime conscius adeo *Mellici* jam olim Regularis vitæ viguisse disciplinam, ut inde varia Prælatorum examina etiam ad alias Ecclesias regendas processerint. Hinc factum, ut non solum avitum disciplinæ monasticæ decus revexerit, sed etiam eandem prævio exemplo, & cælestibus operibus modum præmonstrando, in robustiorem gradum in dies redire faciat.

Plura dicenda essent de ipsius insigni vigilantia & constantia, in Privilegiis & Juribus sui Monasterii defendendis; quin etiam de ejusdem singulari modestia, rara mansuetudine (qua *Nobis* alter *Moses*, aut sine felle *Columba* visus fuit) comitate, facilitate, affabilitateque. Quanta ille Nos ipsos affectione, humanitateque amplexabatur? a quo quantum mihi benevolentia & beneficentia in exilio constituto sit admensum, non est hujus loci sigillatim provulgare: sat est insinuasse me, qui harum usu fructu gavifus sum, eas ventis non mandavisse. Faxit Dominus Deus, ut Successor ejus, R. D. Valentinus multos annos cum divinæ gloriæ incremento suis præsit, & profit. Ita voveo, sic precor.

Ex eodem Prælati creati.

JOANNES a Schönburg J. U. D. XLIV. Abbas, creatus Episcopus *Gurcensis*. A. C. clō. Iō. II.

DIETRICUS Abbas XI. *Seitenstettensis*. clō. CXL.

MELCHIOR de *Stambaim* Abbas XL. S. UDALRICI *Aug.* clō. CDLIX.

DOMITIANUS XL. Abbas *Seitenstettensis*. clō. Iō. LXVIII.

BERNARDUS *Schilling* XLIII. Abbas *ibidem*. clō. Iō. CII.

MICHAEL *Herlich* XLIII. Abbas *Gottwicensis*. clō. Iō. LXIV.

MICHAEL *Guegfelder* Abbas *Glunicensis*. clō. Iō. LXIV.

CASPARUS *Hoffman* Abbas *MARIÆ Cellæ*. clō. Iō. LXX.

IDEM Abbas *Altenburgi*. clō. Iō. LXXXIII.

ANTONIUS *Spindler* XLIII. Abbas *Garstensis*. clō. Iō. CXV.

Plures alii ad meam notitiam non pervenerunt.

CATALOGUS ABBATUM MELLICENSIIUM.

Numerus.	Nomina.	Anni Elect.	Anni regim.	Anni.	Obitus Dies.
1	Sigiboldus.	1089	27	1116	
2	Engilschalcus.	1116	6		
3	Ernechefridus.	1122	41	1163	
4	Sigenhardus.	1163	14	1177	
5	Conradus I.	1177	26	1203	
6	Conradus II.	1203		1204	
7	Reginoldus.	1204	7	1212	
8	Hademarus.	1212	5	1217	
9	Udalricus I.	1217		1217	
10	Conradus III.	1217	7	1224	
11	Udalricus II.	1224	23	1247	
12	Dietricus.	1247		1247	
13	Otto.	1247	6		
14	Ortolphus.	1253	20	1273	13. August.
15	Gerungus.	1273	8	1281	
16	Fridericus I.	1281	14	1295	
17	Conradus IV.	1295	10	1306	
18	Udalricus III.	1306	18	1324	
19	Ottacarus.	1324	5	1329	
20	Henricus I.	1329	5	1334	
21	Conradus V.	1334			
22	Henricus II.	1340	1	1341	
23	Fridericus II.	1341	2	1343	

Numerus.	Nomina.	Anni Elect.	Anni regim.	Obitus	
				Anni.	Dies.
24	Ludovicus I.	1343	16	1360	
25	Joannes Radenprunner.	1360	11	1371	
26	Fridericus III. Schazenbrucker.	1371	6	1378	
27	Seifridus Hagenauer.	1378	4	1382	
28	Gottscalcus Hinderholzer.	1382	5	1387	
29	Ludovicus II.	1387	23	1410	
30	Joannes II. Mellerprunner.	1410	2	1412	
31	Joannes III. Flaininus.	1412	6	1418	
32	Nicolaus Auftriacus.	1418	7	1425	
33	Leonardus Straubinger.	1425	8	1433	
34	Christianus Aibenstainer.	1433	18		
35	Stephanus de Spanberg.	1451	2	1453	
36	Joannes IV. Haushaimer.	1453	21	1474	
37	Ludovicus III. Schantz.	1474	6	1480	8. Septemb.
38	Augustinus.	1480	3	1483	
39	Wolfgangus Schaffenrat.	1483	14	1497	
40	Joannes V. Cisterdorff.	1497	7	1504	
41	Sigismundus Grueber.	1504	25	1529	17. Novemb.
42	Wolfgangus II. Lintzer.	1529	16		
43	Placidus.	1547	1	1548	
44	Joannes VI. a Schönburg.	1549	2		fit Episc. Gurcenf.
45	Innocentius Wunfamb.	1551	2	1554	15. Novemb.
46	Michael Grünen.	1554	10	1564	
47	Urbanus Perndatz.	1564	23	1587	
48	Casparus Hoffman.	1587	36	1623	2. Martii.
49	Reinerus a Landau.	1623	14	1637	
50	Valentinus.	1638			

MONASTERIUM GOTTWICENSE vulgo GÖTTWEIN.

SITUM in *Austria* inferiore super editissimo & penè inaccesso monte, unde a longe descendentibus in Danubio, vel transflumen ipsum ambulanti bus clarissime spectari potest, ad confines trium civitatum *Mautarn*, *Stainæ* & *Chrense*, quæ itidem perspicue inde cernuntur clara die; nam nebulæ verno præsertim & autumnali tempore prospectum omnem eripiunt. Unde & fontibus omnino caret, & cisternis pluviales tantum excipiuntur aquæ. Cætera amænissimum, & plane aspectu jucundissimum habet situm. Est cœnobium inter illustres Provinciæ Status loci non mediocris, Jurisdictionis per amplæ, maxime Ecclesiasticæ, cum hodieque viginti & duas ipsius Ecclesias Parochiales numerare liceat, quæ omnes (sicut & ipsum Monasterium) ab Episcopi Diœcesani obedientia exemptæ, immediate summo Pontifici sunt subjectæ. Habet duo insignia Domina, *Rbana* inferius, & *Wolffstain* dicta; oppida quatuor; pagos quam plurimos; subditos universim supra mille. Privilegia tam a Pontificibus quam ab Imp. & Regibus concessa, non pauca aut exigua.

Ædificari cœpit A. C. clō. LXXII. consecratum vero est A. C. clō. LXXXIII. post-
ridie Nativitatis B. MARIE Virginis, cujus titulum etiam gerit.

Fundator ejus fuit B. ALTMANNUS Episcopus *Passaviensis*, quem etiam se futurum jam olim adolescens ipse mirabili quodam vaticinio præfagebat. Perpetuæ Virginis Matris honori ea occasione dicatum est, quod Patronum loco quærenti ALTMANNUS, forte fortuna ejusdem Divæ icon *Graci* operis oblata fuerat, Ducum *Boiobæmi* donum. ALTMANNUS. A. MXCI. in *Zeislmurana* villa febre extinctus VI. Id. Aug. THIEMO illum *Salisburgensis* inundatum lacrymis in *Gottwicensi* Monasterio sepelivit. Ejus festivitas etiamnum est solemnissima *Gottwicensibus*. Corpus ejus ex crypta in ipsam Ecclesiæ *Gottwicensis*, ut vocant. Navem translatum est die XVI. Junii, ut patet ex pervetustis MSS. Anno Domini millesimo trecentesimo in die S. QUIRINI Martyris tempore D. ULRICI Abbatis *Gottwicensis* Serenissimus Princeps D. RUDOLPHUS Dux *Austriæ* venit *Gottwicum* quærens corpus Domini ALTMANNI, inventumque per D. ULRICUM Abbatem prædicti Monasterii sub ara S. CRUCIS deposuit, ubi usque hodie in pace requiescit, Amen.

EPI.

EPITAPHIUM EJUSDEM.

VENERARE. VIATOR. SACRA. OSSA. B. ALTMANNI. EPISCOPI. PAS-
SAV. HUIUSCE. MONASTERII. FUNDATORIS. QUÆ RUDOLPHUS. AU-
STRIÆ. DUX. HUC. TRANSTULIT. ANNO. SALUTIS. MCCC. OBIT. B.
VIR. AN. XPI. MXCI. FUNDAVIT. MONASTERIUM. AN. MLXXIII. LAPI-
DEM. HUNC. MEMORIÆ. ET PIETATIS. ERGO. POSUIT. GEORGIUS. FAL-
BIUS. ABBAS.

Ubi obiter notandum, videri manifeste erratum in annorum numero cum ante an-
num cō. CCCLX. nullus ULRICUS Abbas præfuerit: addendi ergo erunt aliquot an-
ni. Posthæc ULRICUS Pirschfeldt Abbas obtinuit primus ab URBANO VI. usum
Mitæ. JOANNES IV. impetravit exemptionem Monasterii a BONIFACIO PAPA
IX. Quam confirmarunt NICOLAUS V. & ALEXANDER VI.

Cæterum GOTTWICENSE asceterium institutis, ad normam *Canonicorum* (quos
Regulares vocant) primitus formatum paulo post, ALTMANNO de cælo hortante,
in D. BENEDICTI leges juravit. Juvat rei seriem pauculis edisserere. *Gottwicensium*
Collegarum virtus sub duobus Præpositis, quorum prior OTTHO; posterior CON-
RADUS dictus est; quamdiu ALTMANNUS morum censuram gessit, eximia fuit;
ignavo aut remisso, superstite illo, nemini esse licuit. Enimvero quod fere iis usuve-
nit, quos non sua indoles, sed alienus oculus bonos facit, postquam severus arbiter
morte extinctus est, suo obsecuti ingenio, habenas ab illo abductas noxio pii rigoris
temperamento laxarunt, quique paulo ante etiam aliis disciplinæ fuerant, nunc sibimet
noxæ suam locique gloriam obscurarunt: peregrini mores bonisque contagione noci-
turi familiariter recepti: ita brevi alia loco facies inducta, ad quam ALTMANNUS
invitus respiceret. Atque is denique *Joannem* virum insigni probitate *Scotum* gente,
quem vivens, olim tuguriolo ad Sacram Ædem affixo receperat, ore voceque quibus
agnosci posset, monuit, purgaret in fame stabulum & pristinum monti suo redderet ni-
torem. Neque sefellit hominem minime rudem talium arcanorum, quo illæ verborum
ambagas tenderent; retulitque ex templo ad Cænobitas de abstergenda rubigine animo-
rum, quæ D. ALTMANNI oculos omni oleto pejus offendisset. Positum in eo non-
nihil operæ; sed mergente industriam magnitudine mali, illico de successu desperatum,
optimumque factu visum, quando mores suos excindere stirpitus non possent, sponte
in exilium sese ejicerent & darent melioribus locum. Id consilium ut deploratum & præ-
ceps *Joannes* damnavit, illata invicem mentione permutandarum legum & vitæ ex præ-
scripto D. BENEDICTI instituendæ. Divino instinctum spiritu ita suavissime felicitas
eventus docuit. HARTMANNUS e S. BLASII Cænobio accitus novum jus novos-
que mores in montem invexit. Placatum eo se studio ALTMANNUS luculente pro-
didit multo deinceps præsentior tumulum suum venerantibus.

HARTMANNUS igitur, de Ducibus *Carinthia* ex Priore S. BLASII, fit primus
Abbas auctoritate URBANI II. & assensu UDALRICI *Passaviensis* Episcopi A. C.
cō. XCIII.

Circa A. C. cō. C. XIV. Sanctimonialis vivebat in *Gottwico*, clausura a Mona-
chis disjuncta, ab HARTMANNO Abbate, ut creditur, constructa, WILWIRGA
(al. HELTOPIRGIS) LEOPOLDI sancti Marchionis *Austria* foror, BORIVOII *Bo-*
bemorum Ducis quondam uxor, ubi & sepulta in Domino quiescit.

Post A. C. cō. D. XX. & sequentes gravissima damna perpeffum est hoc Cænob-
ium, multis etiam bonis omnino abalienatis tempore belli Turcici. Ipsos tamen Tur-
cas, qui Monasterium jamjam deprædati ascenderant, fertur MATTHIAS Abbas cum
V. *Eucharistia* Sacramento obviam egressus, mirabiliter fugasse, locumque per hoc se-
curum & salvum reddidisse. Porro LEOPOLDO Abbate A. C. cō. DLVI. e vivis
sublato, BARTHOLOMÆUS a *Catana* Præpositus *Herzogburgensis* Abbatiam admini-
stravit septem annis. Hic ipse anno cō. lō. LVII. septem Moniales adhuc superstites
(quod ali amplius in *Gottwico* non possent ob gravitatem alieni æris contracti) dimisit
in *Penuskreich*, Monasterium Monialium; eoque mortuo, illico defecit cænobium *Gott-*
wicense, ut ad adventum MICHAELIS sequentis Abbatis de Conventu nullus plane
fratrum superesset. Is igitur non sine prodigio in Abbatem assumptus est A. C. cō. lō.
LXIV. Nam, cum non invenisset, quo domui consuleret; seu unde viveret, ad Pa-
rochiam, quam prius curaverat, redire disposuit. Itaque montem jamjam descensurus,
agricolam quendam obvium habuit: qui rogatus de negotio, propter quod ascenderet,
se debitum aliquot florenorum solutum venire asserebat. Quo lætanter recepto MI-
CHAEL regere orsus, Monasterium sua industria ita relevavit, & locupletavit, ut ejus
secundus Fundator dici a *Necrologio Gottwicensi* mereatur. Resignavit Jubilæus.

Magnificum ædificium Dormitorii, totiusque Conventus cæpit GEORGIUS *Fabius* SS. Theologiæ Doctor, magnus tum Ordinis, tum Religionis Catholicæ instaurator, summis Principibus maximopere charus: id nunc summo studio perficere conatur ejus successor meritissimus DAVID GREGORIUS *Cornerus*, itidem SS. Theologiæ Doctor, & in reformatione *Austriæ* Superioris commissarius & Concionator egregius, vir vere Apostolicus, humanitate, demissione animi, ceterisque virtutibus religioso viro dignis, nulli secundus, aliquot libris doctissimis in publicum editis clarus; cui proinde Dominus Deus gratiam suam multis annis adaugeat.

Ex *Gottwico* accitus fuit primum WIRNT, qui cum aliquot Monachis institutum *Benedictinum* in *Garstense* Cœnobium introduxit, eosque Prioris titulo per septennium circiter rexit. Inde *Formbacensis* Abbas effectus locum reliquit S. BERTOLDO, qui Prioris officio pariter & armarii in S. BLASII perfunctus, tunc etiam sub HARTMANNO primo *Gottwicensi* Abbate Prior fuerat, & A. C. clō. CX, primus *Garstensium* Abbas ordinatus est.

Item LEOPOLDUS I. Abbas *Seidenstettensis*, A. C. clō. CXVI,
GEORGIUS Schedler Abbas in *Mariæ* Cella A. C. clō. Iō. C.

CATALOGUS ABBATUM GOTTWICENSIIUM.

Numerus.	Nomina.	Anni Elect.	Anni regim.	Obitus	
				Anni.	Dies.
1	Hartmannus.	1093	21	1114	
2	Nanzo.	1114	11	1125	
3	Chadelhohus.	1125	16	1141	
4	Gerhohus al. Bertoldus.	1141	9	1150	
5	Wernherus.	1150	5	1155	
6	Fridericus I.	1155	1	1156	
7	Joannes I.	1156	18	1174	
8	Rudmarus.	1174	26	1200	
9	Conradus.	1200	11	1211	
10	Wezelinus.	1211	20	1231	
11	Henricus I.	1231			
12	Henricus II.	1232	5	1237	
13	Hartwicus	1237	8	1245	
14	Henricus III.	1245	11		
15	Helmwicus.	1256	22	1278	
16	Joannes II.	1278	1	1279	
17	Hermannus.	1279	7	1286	
18	Henricus IV.	1286	23	1309	
19	Petrus.	1309	8	1317	
20	Marquardus.	1317	6	1323	
21	Otto.	1323	12	1335	
22	Wulfingus.	1335	20	1355	
23	Dietricus.	1356	4	1359	
24	Joannes III. de Talem.	1359	1	1360	
25	Joan. Ulricus.	1360	11	1371	
26	Ulricus Pirchfeldt.	1371	16	1387	Primus Infulatus.
27	Fridericus Techler.	1387	12		
28	Joannes IV.	1399	4	1403	
29	Petrus II.	1403	29	1432	
30	Lucas de Stockfall.	1432	7	1439	22. Septemb.
31	Thomas.	1439	5	1444	
32	Joannes V.	1444		1444	
33	Wolfgangus de Rötz.	1444	14		
34	Martinus.	1458	3	1461	
35	Laurentius.	1461	21	1482	
36	Erhardus.	1482	7	1489	
37	Matthias Schadner.	1489	18	1507	11. Julii.

Numerus.	Nomina.	Anni Elect.	Anni regim.	Obitus.	
				Anni.	Dies.
38	Sebastianus Dräxl.	1507	9	1516	
39	Matthias II.	1516	16	1532	13. Octob.
40	Bartholomæus.	1532	9	1541	
41	Placidus.	1541	2	1543	
42	Leopoldus Rueber.	1543	13	1556	5. Augusti.
	Bartholomæus Præp. Herzogburg. Administrator.	1556	7		
43	Michaël Herlich.	1564	40	1609	23. Martii.
44	Georgius Schedler.	1604	6	1610	8. Martii.
	Martinus Serarius Administrator.	1610	2	1629	12. Martii.
45	Georgius Falbius.	1612	19	1631	22. Maji.
46	David Gregorius Cornerus.	1631			

MONASTERIUM GARSTENSE.

Magnificum ac perelegans nostræ professionis Monasterium, in superiore *Austria* ad dextram *Anasi*, paululum supra *Styrensem* civitatem (ubi *Anasus* & *Styrus* celebra *Austria* flumina infra ipsam civitatem & arcem *Styrensem* confluunt) amœnissimo loco situm: fundatum legitur ad honorem D. O. M. sub patrocinio B. MARIÆ V. & SS. Apostolorum Principum PETRI & PAULI. A. C. cl. LXXXII. a nobilissimo Duce & Marchione Styrensi OTACHERO (vocatur is ab antiquo Scriptore *cultor pacis, amator justitiæ, & contra immanitatem persecutionum turris Ecclesiæ inexpugnabilis*) qui sacram ædem *Garstensem* ab Episcopo *Pataviensi* permutatione quadam aut concambio, ut vocant, pro Ecclesia in *Behamberg* impetravit. Condidit vero primum cœnobiolum pro Clericis, qui sub Præposito EBERHARDO XX. annis eundem locum tenuerunt. Mortuo vero Præposito, Clericisque tepefcentibus, Fundator *Benedictinos* substituere decrevit. Quare cum ad celebrandum anniversarium diem D. ELISABETHÆ *Marchionissæ* (quæ ad Septentrionalem Chori partem in eleganti & insigni Mausolæo cum duobus filiis OTACHERO & LEOPOLDO condita jacet) magna Clericorum multitudo convenisset, ex eminenti loco ita eos affari iussit: *Nosse vos volo, qui ad hunc anniversarium Dei & nostri causa venistis, quod in hoc loco, quem in servitium Domini & Sanctæ genitricis ejus, pro salute mea & dilectæ conjugis erigendum suscepi, statum Religionis, divina largiente gratia, in melius transmutare disposui: & per Monachos, quorum beata opinio vitalem circumquaque spirat odorem, huic novellæ plantationi desiderati profectus providere suffragium. Quapropter admonitos vos esse volo, ut ad hunc anniversarium diem nequaquam ultra congregari: Debet enim, si Domino placuerit, deinceps alio modo celebrari. Prorsus ergo ab hoc concursu anodo desistite: quia Monachis, qui hic habitaturi sunt, talem novimus consuetudinem non convenire.*

Itaque GOITWICUM profectus inde Priorem nomine WIRNT cum aliis Monachis secum in GARSTEN perduxit. Postmodum WIRNT ad *Formbacense* Monasterium translato, B. BERCHTOLDUS e celebri tunc temporis (utpote quod Præfulibus & Monachis contra Schismaticos tutum perfrugium præbere solebat) S. BLASII Monasterio, ubi tunc armarii pariter & Prioris claustralis fungebatur officio ascitus, & Abbas electus est A. C. cl. C. X. Fuit vir litteris, pietate, innocentia vitæ admirandus; & annis XXXII. præfuit doctrina & exemplo ita laudabiliter & pie, ut plurimis miraculis ante & post mortem clarus Sanctorum albo ascribi meruerit. Obiit A. C. cl. C. XLII. XXVI. Julii. Ejus vero festus dies postridie (ob D. ANNÆ solennitatem) celeberrimo ritu & solennissima cæremonia quotannis celebratur. Sepultus olim erat in media Ecclesia in sublimi tumulo, cujus circuitui inscripti fuerant hi versiculi:

*Pastor prædigne, Pater o BERTHOLDE benigne:
Rite concurristi; multum Domino placuisti:
Tu promissorum debes memor esse tuorum:
Protege &c. cætera legi non potuere.*

Nunc tumulus solo æquatus, eleganti porphyretico lapide instratus, columellis inclusus, ara decoratus, ingenti Crucifixi imagine pulcherrimo opere exornatus visitur.

Cæterum Fundator ad terram sanctam profectus, cum inde Romam venisset, ibi obiit, ac humatus est. Habent præterea in hoc cœnobio celebrem sepulturam Barones (nunc Comites) a *Losenstain*; & Nobiles *Scheckii*. Mitram & cætera Pontificalia ornamenta

menta primus impetravit FRIDERICUS XXIX. Abbas A. C. clō. CD. LIX. Elegantibus structuris præcipue Monasterium exornarunt, BERTHOLDUS VI. ejusque Successores BENEDICTUS, UDALRICUS. Quos tamen omnes multis parafangis superavit modernus D. Abbas ANTONIUS *Spindler*, qui per viginti annorum spatium totum Monasterium ædificiis plurimis renovavit, picturis & emblematis pulcherrimis illustravit; hortis amænissimis instruxit: imo *Refectorium*, *Dormitorium*, cum illustri *Templo* & *Campanili* a fundamentis omnia nova molitur; ut merito *Secundi Fundatoris* nomen apud posteros meritorius sit. Et cum tam sedulus sit in muris erigendis, mores interim nequaquam neglexit, quos ad *Benedictinam* normam egregie correxit, ipsumque Conventum viris doctrina & pietate præstantibus insigniter instauravit. Sacram supellectilem mirifice auxit; Divina officia splendide peragi procuravit; Chorum omnigeno Musicorum genere laudabiliter instruxit; ut proinde omnibus bonis amoris & admirationi; discolis vero atque degeneribus terrori sit atque abominationi. Cujus proinde votis Deus annuere, eique Nestoreos annos addere dignetur. Sic oro, Sic voveo.

Abbatess ex eodem postulati.

ALRAMUS II. XXI. Abbas *Chremiphanensis*. A. C. clō. C. LXV.
 UDALRICUS III. XXII. Abbas *ibidem*. A. C. clō. C. LXXIII.
 ORTOLPHUS XIV. Abbas *Melicensis*. A. C. clō. CC. LIII.
 BERCHTOLDUS II. Abbas *Chremiphanensis*. A. C. clō. CC. LVI.
 JOANNES SPRANGLER XXXIII. Abbas *Lambacens*. A. C. clō. D. LIV.
 JOANNES SPINDLER LII. Abbas *Chremiphanens*. A. C. clō. D. LXXXIX.
 ALEXANDER a Lacu LIII. Abbas *ibidem*. A. C. clō. DC.
 JOANNES WILHALM Abbas *Glunicensis*. A. C. clō. DCH.
 CASPARUS PLAUTIUS XLIV. Abbas *Seydenstettensis*. A. C. clō. DCX.
 GEORGIUS FALBIUS XLV. Abbas *Gottvicensis*. A. C. clō. DC. XII.

CATALOGUS ABBATUM GARSTENSIUM.

Numerus.	Nomina.	Anni Elect.	Anni regim.	Obitus.	
				Anni.	Dies.
1	B. Bertholdus.	1110	32	1142	26. Julii.
2	Bertholdus II. al. Arnfalus.	1142	36	1178	
3	Conradus I.	1178	12	1190	
4	Syrus.	1190	10	1200	
5	Bertholdus III.	1200	3	1203	
6	Conradus II.	1203	2	1205	
7	Hadamarus.	1205	8	1213	
8	Arnhalms.	1213	4	1217	
9	Renigbertus.	1217	12	1229	
10	Bertholdus IV.	1229	5	1234	
11	Udalricus.	1234	6	1240	
12	Bertholdus V.	1240	7	1247	
13	Oytolphus.	1247	7	1254	
14	Gerungus.	1254	4	1258	
15	Udalricus II.	1258	3	1261	
16	Fridericus.	1261	21	1282	
17	Marquardus.	1282	8	1290	
18	Godescalcus.	1290	5	1295	
19	Udalricus III.	1295	12	1317	
20	Otto.	1317	16	1333	
21	Henricus.	1333	2	1335	
22	Michaël.	1335	17	1352	
23	Erhardus.	1352	13	1365	
24	Nicolaus Venck.	1365	34	1399	
25	Florianus Tanbeck.	1399	20	1425	
26	Leonardus.	1419	15	1434	
27	Thomas Kantschius.	1434	8	1442	
28	Albertus.	1442	2	1444	
29	Fridericus II.	1444	17	1461	

Berthol-

Numerus.	Nomina.	Anni Elect.	Anni regim.	Obitus.	
				Anni.	Dies.
30	Bertholdus VI.	1461	12	1473	
31	Benedictus.	1473	15	1488	
32	Leonardus II.	1488	4	1493	12. Novemb.
33	Georgius I.	1493	2	1495	13. Junii.
34	Udalricus III. Praunauer.	1495	29	1524	
35	Pangratus Holzner.	1524	13	1537	28. Augusti.
36	Wolfgangus Granfues.	1537	22	1559	2. Julii.
37	Antonius Brundorfer.	1559			
38	Georgius II.				
39	Joannes Spindler.	1574	14	1600	31. Maji.
40	Martinus Alopitius.	1591	3		
41	Alexander a Lacu.	1600		1613	19. Maji.
42	Joannes Guilelmus.	1601	12	1613	9. Decemb.
43	Antonius Spindler.	1615			

MONASTERIUM SEYDENSTETTEN.

Præclarum *Austriae* inferioris Monasterium, cujus fundatio in vetustis MSS. ita describitur: *UDALRICUS* al. *UDISCALCUS* ex illustri familia Comitum de Stillen & Hæffte. Cum primo in *Augia* apud S. *VITUM* cœnobium Canonorum Regularium construxisset A. C. M. CVII. sed videret eos minime regulariter vivere, iis Monachos nigros S. *BENEDICTI* substituit, tum maxime religione florentes in castro suo & loco *Sitanstetten* dicto, iisque prædia sua circa *Urlam* fluvium, & apud *Grunenbach* & *Stille* & *Hæffte* potestativa manu omni jure advocatorum sublato, attribuit. A. C. M. C. XVI. Ecclesia dedicata ab *ULRICO* Episcopo Pataviensi uterino fratre fundatoris, in honore B. *MARIE* Virginis. Eandem Ecclesiam idem Episcopus egregie augmentavit. Nam Parochiam *Aspach* cum omnibus suis titularibus Ecclesiis scilicet. *Adihartsparg*, & *Piberbach*, & *Chrenstetten*, & aliis Capellis in ea ædificatis & ædificandis. Et Ecclesiam in *Waidhofen*, & in *Holnstain* cum omni jure sacerdotali & tota in eis decimatione Cœnobio S. *MARIE* in *Sitanstetten* donavit. Postmodum vero germanam memorati fundatoris, scilicet S. *UDALSCACI* D. *HELENAM* contigit viduari Nobili viro *LANTZONE*. Habuerat autem eam XI. Septimanis, nam is apud S. *Hippolytum* occisus absque hærede decessit. Sed tamen primitus prædium suum apud *Zelckinge* & *Lantzenorff* ita conjugii suæ D. *HELENÆ* tradiderat, ut post mortem amborum *Sitanstetten* Cœnobio proprietas cederet omni jure advocatiæ semoto. Dominam vero *HELENAM* post hæc *REMBERTUS* vir nobilis Comes de *Hagnovve* & de *Hayde* duxit in uxorem, & ex ea liberos, scilicet D. *REMBERTUM* postea Pataviensem Episcopum, & *HARTVICUM* & S. *RICHARDIM* procreavit. *REMBERTUS* vero filius Domini *REMBERTI* & Domine *HELENÆ* in liberalibus scientiis sufficienter eruditus, factus est Præpositus in S. *HIPPOLYTO*, & deinde in Episcopum Pataviensem est assumptus. Qui Ecclesiam *Sitanstetensem* quamplurimum dilexit; tum quia a suo avunculo scilicet S. *UDALSCALCO* est fundata: tum etiam quia in Religione erat præfulgida & fanosa. Ingruente autem quadam necessitate, qua Romam ire proponebat, cum adsumtus itineris pecunia deesset, prædium Ecclesiæ *Sitanstetensis* ad *Pfaffensteten* de consensu Abbatis *FRIDERICI* & Conventus nobilibus de *Aminfuuach* vendidit, pecunia sibi tamen reservata. Sed pro recompensatione præfati prædii scilicet Ecclesiam in *Wolffspach* cum suis titularibus Ecclesiis & in loco scilicet *Sitanstetensi* & Ecclesiam S. *MICHAELIS* & decimationes in *Suneluurch* cum ipsa curte Monasterio *Sitanstetensi* tradidit Canonice, & privilegio suo atque Capituli Ecclesiæ Pataviensis, confirmavit.

HELISEA fundatoris Mater cum familiari *HERLUCÆ* religiosissimæ Virginis usu ad omnem sanctitatem profecisset, congruentem vitæ innocenter actæ clausulam imposuit, cum inter beatos Genios expassis in Crucis formam brachiis orantem mors non oppressit, sed sopivit: eoque habitu repertam familiares diu, non ausæ sunt contingere velut spirantem, raptamque extra se, moxque redituram. Ita *PAULUM* *Thebetum*, si non vitæ, mortis tamen genere æquavit.

Porro ipse fundator S. *UDALSCALCUS* attractus bono odore sanctæ religionum conversationis, militiæ cingulo deposito cappa humili indutus DEO serviebat in paupertate voluntaria, obedientia prompta, & castitate perfecta. Hoc etiam odore tractus fuit D. *REMBERTUS* de *Hagenovve* vir illustris Maritus D. *HELENA* sororis S. *UDALSCALCI* fundatoris, post multa probitatis & victoriarum de hostibus suis insignia seculo nequam cum uxore scilicet D. *HELENA* & filia *RICHARDE* Virgine renunciavit, & Monachatum apud *Sitansteten* indutus cum eis, quas prædiximus, religiosam deinceps inibi duxit vitam.

Primus Abbas ab UDALRICO *Pataviensi* Episcopo & UDALSCALCO Fundatore, permisso Abbatis NANZONIS institutus est LEOPOLDUS Monachus *Gottwicensis* vita religiosa præclarus, qui gregem sibi creditum XXIV. annis in Religione sollerter enutrivit. Inter ceteros Monasterio bene præfuerunt & profuerunt FRIDERICUS III. in ordine Abbatum, qui vineas & prædia in diversis locis Ecclesiæ comparavit. Item CONRADUS hoc nomine primus, vir tam vitæ merito, quam scientiæ doctrina plurimum commendatus: qui prædiorum coemptionibus possessiones Monasterii non minimum augmentavit. Nam apud *Tulbingen* pro centum libris fere, XXX. jugera vinearum comparavit. Apud *Lanzendorff* vero LIII. Libras pro vineis & aliis impendit. Ejus tempore S. WICHMANNUS *Magdeburgensis* Archiepiscopus (frater fundatoris) prædium in *Ihsitz* cum omnibus juribus sibi pertinentibus, utpote venatione, piscatione, mineris ferri, & coctura falis cum omnibus utilitatibus inventis & inveniendis libere sine judicum vexatione cum omni jure parochiali & Decimis Ecclesiæ S. Mariæ donavit, & totum homagium suum, quod per totam *Austriam* habuit, cum regalium in feudatione in usus Ecclesiæ convertit ob reverentiam Virginis gloriosæ, & hanc donationem in curia Imperat. FRIDERICI celebrata in *Nürnberg*, de consensu Principum cum Privilegiis Imperialibus confirmavit. In quo prædio prædictus Abbas CHUNRADUS pro C. & LXXXIV. libris diversas possessiones comparavit.

RUDOLPHUS Abbas XIV. ædificium Chori inchoavit, quod Successor CONRADUS una cum turri consummavit: insuper partem absidum & parietum Ecclesiæ erexit. Multa obligata redemit, & moriens plusquam mille & quingentas libras Viennensium reliquit in parata pecunia. GUNDACHERUS vero XVIII. prædia juxta *Ihsitz* sita, cum duorum decima prædiorum ab Ecclesiæ Vassallis quibus erant infeudata exemit. DIETRICHUS II. prædia in superiori *Prochling* a *Pataviensi* Episcopo Monasterio comparavit. DIETHMAREUS itidem II. agros cum areis & pratis juxta Capellam S. Viti in *Auugen*, titulo feudali olim alienatas, emtionis titulo recuperavit. Item in *Windorff* domum lapideam cum quibusdam juribus civilibus, & omnibus pertinentiis a nobilibus comparavit.

Ejus tempore grave extitit incendium, ita ut tecta Monasterii & turris, ipsæque campanæ, ac cætera claustrum ædificia penitus ab igne consumerentur. Quæ postea ENGELSCALCUS Abbas fere omnia instauravit. Cujus etiam temporibus curia *Wafenhof*; & curia in *Grillnberg* emtionis titulo ad Monasterium sunt devolutæ. Domum item in *Wachau* coemit. Item vineas *Judenberg* & *Redra* dictas. JOANNES *Irrnfrid* construxit Basilicam super Chorum absque altaribus & pavimento. Ejusdem successor BENEDICTUS construxit duas piscinas circa Monasterium. Item Capellam in monte SALVATORIS. CHRISTIANUS *Kolb* ambitum testudine exornavit. CHILIANUS *Hewmader* impetravit Jus Fori in *Sitansteten* & *Ihsitz*. Idem fabricari fecit Organum, & Ciborium pro asservatione V. S. Item turrum cum nova porta, & murum ab ipso Cæmeterio usque ad infirmariam. Fecit itidem novas in Choro sedes. Construxit Capellam in ambitu in honore SS. Martyrum CHILIANI Episcopi, & MARGARITÆ Virginis. Bibliothecam insuper plurimis libris noviter impressis instruxit. Eidem successit ANDREAS, qui ædificia plura erexit, non pauca instauravit. Itinere Romam suscepto, a S. P. Mitre usum primus impetravit. Similiter HENRICUS *Suefs*, Chorum in altiora sublimavit, & complura ædificia instauravit. BERNARDUS *Schilling* copulam turris Ecclesiæ cum horologio extruxit, Organum renovavit, & atria complura prope Abbatiam ædificavit; proventus Monasterii auxit, & in meliorem ordinem redegit. CASPARUS *Plautius* Capellam SS. TRINITATIS in monte *Sontagberg* dicto, mirifice exornavit, sacram supellectilem, ubique adauxit, disciplinam regularem restituit. Antecessoribus suis nequaquam inferior, sed multum etiam superior videtur PLACIDUS *Bernard* ex Priore *Chremphanensis* Archisterii Abbas *Seidenstettensis* institutus Ecclesiam ipsam insigniter reformavit, *Exedram* superiorem in medio fere sitam, quo prospectum Altaris primarii præpediebat, ad posteriorem templi partem commodissime transtulit; duo *Sacella* ex utroque latere Chori, sublimavit, pulchra & orbiculari concameratione ac testudine conclusit, aris insignibus, præsertim Primaria (quam magnis sumptibus *Passavia* fieri curavit) exornavit. *Capitulum*, *Dormitorium*, *Bibliothecam*, *Refectorium*, nova construxit, omni que necessaria supellectile sufficienter instruxit. Omnia Religiosorum habitacula (quæ a cælando *Cellæ* vocantur) cum ipso *Dormitorio* ac *Bibliotheca* e cocto latere concamerari fecit. *Villam* insuper a fundamentis novam, fornicibus concameratis amplissimis substructam magnifice excitavit; *hortumque* elegantissimum juxta consecvit. *Sacristiam* pariter novam sacris ornatibus, reliquaque sacra *supellectile* omnivaria splendide decoravit.

Dominus Deus illi longævam vitam, plurimosque adhuc annos largiatur, ut plura egregia opera addere, & inclyto suo Cænobio diu præesse, plurimumque prodesse possit.

Abba

Abbates ex eodem creati:

CHUNRADUS XXIV. Abbas *Chremiphanensis*. A. C. M. CC. VI.
 DIETRICUS XII. Abbas *Melicensis*. A. C. M. CC. XLVII.
 VRBANUS *Berndaz* XLVII. Abbas *Melicensis*. A. C. M. D. LXIV.
 JOANNES *Lüft* Abbas *Glunicensis*. A. C. M. D. XL.
 MICHAEL *Raab* Abbas *ibidem*. A. C. M. D. LXXXVIII.

CATALOGUS
 ABBATUM SEYDENSTETTENSIIUM.

Numerus.	Nomina.	Anni Elect.	Anni regim.	Obitus.	
				Anni.	Dies.
1	Leopoldus.	1116	24	1140	
2	Sifridus.	1140	2		
3	Fridericus.	1143	27	1170	
4	Grifro.	1170	5	1175	
5	Conradus I.	1175	29	1204	
6	Conradus II.	1204	2	1206	
7	Marquardus.	1206	7	1213	
8	Dietmarus I.	1213	11	1225	
9	Conradus III.	1225	7	1232	
10	Otho I.	1232	8	1240	
11	Dietricus I.	1240	9	1249	
12	Henricus I.	1249	3	1252	
13	Hermannus.	1252	10	1263	
14	Rudolphus I.	1263	29	1292	
15	Conradus IV.	1292	16	1308	
16	Otto II.	1308	4	1312	
17	Henricus II.	1312	7	1319	
18	Gundacherus.	1319	11	1330	
19	Otakcherus Stiller.	1330	10	1340	
20	Dietericus II. Perleitter.	1340	8	1348	
21	Diethmarus II.	1348	12	1360	
22	Erckfridus Schirmer.	1360	1	1361	
23	Rudolphus II.	1361	3		
24	Engelscalcus.	1364	21	1385	13. Maji.
25	Laurentius Meilensdorfer.	1385	34	1419	1. Septemb.
26	Stephanus.	1419	4	1423	26. Decemb.
27	Thomas Chersperger.	1424	4	1428	
28	Joannes Irnfrid.	1428	9	1443	13. Martii.
29	Benedictus.	1437	4	1441	21. Septemb.
30	Christianus Kolb.	1441	25	1467	19. Maji.
31	Paulus Pimiffer.	1467	10	1477	26. Decemb.
32	Chilianus Heumader.	1477	23	1501	17. Aprilis.
33	Andreas.	1501	20	1521	19. Octob.
34	Henricus III. Sueff.	1521	11	1532	1. Novemb.
35	Joannes II. Eisbain.	1532	15	1547	
36	Joannes III. Wolfspecker.	1547	1		
37	Gregorius Danhamer.	1548	4	1552	
38	Georgius Rambfaur.	1552	12	1565	
39	Elias.	1565	3		
40	Domitianus.	1568	2	1570	
41	Michaël.	1570	2		
42	Christophorus Held.	1572	30	1602	2. Aprilis.
43	Bernardus Schilling.	1602	8	1610	20. Aprilis.
44	Casparus Plautius.	1610	16	1627	18. Februarii.
45	Placidus Bernardt.	1627			

MONASTERIUM GLUNICENSE,
MONASTERIUM GLUNICENSE.

Vulgo *Glunick* cœpit construi in honorem B. MARLÆ Virginis A. C. M. C. XXIII. a BRUNONE nobili de *Glunick*: Qui eandem foundationem dedit OTTONI Episcopo *Bambergenfi*. De eodem pauca habentur annotata in scriptis. Nomina priorum Abbatum omnino desiderantur; posteriorum nuda fere extant nomina uti sequuntur.

1	Udalricus I, Winterholzer.	1210
2	Osfo.	1284
3	Seichardus.	1314
4	Petrus.	1321
5	Udalricus II.	1397
6	Martinus I.	1447
7	Wolfgangus.	1448
8	Martinus II.	1468
9	Wolfgangus II.	1478
10	Joannes I.	1480
11	Fridericus.	
12	Udalricus III.	1497
13	Benedictus I.	1501
14	Gregorius.	1519
15	Thomas.	1524
16	Joannes II. Lehner.	1536
17	Joannes III. Lüft,	1540
18	Elias.	1548
19	Gregorius II. Lochner.	1550
20	Michaël Guegfelder.	1564
21	Abraham Hägel.	1569
22	Gregorius III. Andreas.	1577
23	Michaël II. Raab.	1588
24	Joannes IV. Wilhalm,	1603
25	Caspar Plautius.	1605
26	Valentinus.	1610
27	Maximilianus.	1612
28	Benedictus fit Adminiftrator Abbas.	1621 1631

Cui Dominus Deus plurimos annos addat.

Describendum etiam fuerat perillustre LAMBACENSE Monasterium: sed extat jam in prima parte nostræ Monasteriologiæ, ubi illud studiosus Lector inveniet.

Eidem nunc præest Reverendissimus & Amplissimus Dominus, D. PHILIPPUS Nagel, SS. Theologiæ Doctor, S. C. M. Consiliarius *Chremiphano* huc postulatus: cujus solenni inaugurationi V. Julii. A. C. M. DC. XXXIV. adfuit indignus licet cum Reverendissimo Domino D. MAURO Abbate *Manseensi*.

Cui proinde multos annos, & omnia fausta ac felicia apprecor. Hactenus de Monasteriis in *Austria* sitis: sequuntur nunc alia quædam celebria in Germania utraque hinc inde constituta.

MONASTERIUM S. PETRI ERPHORDIÆ.

Regale Monasterium SS. PETRI & PAULI Apostolorum situm in *Thuringia* in celeberrima civitate *Erphordensi* mons editus ostendit. Fundatum fuit ducentis fere annis post Ordinis S. BENEDICTI initium; illudque construxit ac fundavit DAGOBERTUS *Francorum* Rex HILDEBERTI Regis filius A. C. Io. CCVII. dum vivente & in *Galliis* regnante parente regnaret in *Thuringia*, *Francia* orientali & *Hassia*. Anno autem Domini M. LIX. SIFFRIDUS Archiepiscopus *Moguntinus*, prius Abbas *Fuldensis* Canonicis, qui aliquandiu locum hunc occupaverant, expulsis; disciplinam Monasticam, quæ antea viguerat, instauravit, & Monasterium hoc Ordini D. BENEDICTI restituit. Dum vero paucis post annis ædificia hujus Monasterii antiqua partim flammis consumpta fuissent, partim ob structuræ vetustatem corruissent, BURCHARDUS Abbas A. C. M. CIII. & annis aliquot sequentibus novum ex fundamentis construxit monasterium.

In hoc Monasterio a tempore foundationis plurimi sanctitate & doctrina insignes viri claruerunt; Inter eos fuit RUTHARDUS hujus Ecclesiæ Abbas, postea *Moguntina* sedis XXIV. Archiepiscopus, Elector vero VIII. Creatus A. C. M. LXXXVIII. ex hac vita decessit A. C. M. CIX.

Quod ad Monasterii structuram attinet, sciendum exterius exiguam esse apparentiam, ac præter templum, dum mons conscenditur nihil apparere: interius autem ubique esse ornatum & ædificiis & pisturis.

Structuræ sunt tales.

- A Est major Ecclesia.
- B Duæ turres in extremitate Chori.
- C Chorus, qui Reliquiis Sanctorum, picturis, & candelabris bene est ornatus.
- D Sacellum S. *Annæ* sepulturæ Fratrum deputatum.
- E Sacellum *Corporis Christi* in cæmeterio collocatum, censetur primum *Thuringiæ* templum.
- F Atrium templi: vulgo das *Paradeisi*.
- G Via quæ ducit ad portam Monasterii.
- H Diversa ædificia; vulgo der *grüne Hagen*.
- I Templum S. *Leonardi*, quondam Parochia in descensu montis.
- K Domus pro pauperibus consanguineis Fratrum.
- L Hospitium Comitum a *Schwarzburg*.

MONASTERIUM S. PANTALEONIS
COLONIÆ.

Ecclēsia sub Patrocinio S. PANTALEONIS Martyris situ elegantissimo, sicut ampla, ita & magnifica arcis instar, muro circumdata, in colle posita extitit quidem jam sub LUDOVICO I. Imp. & LOTHARIO ejus filio; sed pro Abbacia fundata est A. C. CM. LXIV. a BRUNONE Archiepiscopo *Coloniensi* XXV. OTTONIS Imp. I. cognomento *Magni* germano fratre. Is Fratres in laude divina pervigiles & sollicitos sub Monasticæ Regula disciplinæ Domino servire instituit; quibus Abbatem præposuit CHRISTIANUM nomine, suæ videlicet professionis Phoronomum, & in lege Domini, uti hunc ordinem decuit adprime eruditum. Cui ordinato hoc breve commonitorium de Occidentis partibus scripserit. *Ut sis, quod vocaris cura. Gentilitati ne degeneres, id serio triumphas. Ut non, sicut prius, antiquetur, sed de virtute in virtutem ut eatur, nava.* Obiit vero *Rhemis*, cum annis XII. præfuisset A. C. CMLXV. V. Id. Octobr. Cujus Corpus *Coloniam* delatum, in Cænobio D. PANTALEONIS, quod ipse inchoaverat, perficiendumque ordinaverat, conditum est.

Dotatum est hoc Cænobium munifice a THEOPHANIA OTTONIS II. conjuge, quæ S. ALBANI corpus A. C. CMXCI. *Roma Coloniam* transferens, huic loco donavit; cujus caput cum carne & sanguine, ad præsentem usque diem ita integrum conspicitur, ac si non ita pridem carnificis gladio amputatum esset. Ipsa vero THEOPHANIA sepulturæ locum accepit, in sacello dexteri lateris juxta chorum.

In eadem Ecclesia requiescit corpus S. MAURINI Abbatis & Martyris die IV. Idus Junii A. C. DCLXX. ibidem in atrio passi, cujus sepulchrum usque ad annum CMLXVI. latitavit.

Ibidem habetur caput S. PANTALEONIS Martyris: item pars capitis S. QUIRINI Tribuni, cujus corpus *Novesi* requiescit. Item brachium S. BARTHOLOMÆI Apostoli.

In hoc Monasterio etiam necem passus est S. REINOLDUS Martyr, qui cum opificibus & fabris murariis in structura hujus templi esset præfectus, & Mechanicos fegniores ad labores ursisset, offensas eorum incurrens, ab iisdem infossam urbis aquarum occulte præcipitatus, miraculose innotuit. Nam cum cæca quædam ibidem se casu lavisset, subito recuperato visu, corpus sancti viri aquæ supernatare vidit. Fuit ex familia CAROLI Magni, miles primo, post Ordinis S. BENEDICTI Monachus, cujus corpus a S. ANNONE Træmonium translatum fuit.

Ibidem quoque sepulta jacet MATHILDIS OTTONIS I. Mater, humilitatis & patientiæ speculum, quæ quotidie integrum Psalterium ante Matutinas preces legere consuevit. Habuit hoc Cænobium complures doctrina & pietate illustres viros, inter quos præcipui extitere.

CHRISTIANUS primus Abbas, qui cum XXXVI. annis præfuisset, obiit A. C. clo. XII. Kal. Aprilis. Extat Epistola BENEDICTI VII. Rom. Pont. ad eundem, qua Privilegia Monasterio concessa per D. BRUNONEM corroboravit, & ob amorem Imp. OTTONIS II. ac THEOPHANIE Imperatricis petitionem nec non propter GUARINI Archiepiscopi jucunditatem addidit honorem non ante concessum, quo videlicet supradictus Abbas *Dalmatiam & sandalia induat, sicque sua licentia Episcopalem servet honorem in secula seculorum.* Præ ceteris etiam celebris fuit HELIAS V. Abbas, qui simul etiam Monasterio D. MARTINI *Coloniæ* præfuit annis XXIII. *Vincentius* in Speculo Historiali p. 4. l. 26. c. 14. annumerat eundem inter insignes vita & scientia Abbates illius temporis. Is insuper D. HERIBERTUM *Agrippinensis* Ecclesiæ Archiepiscopum ad extrema deductum oleo sacro secundum Apostoli JACOBI præceptum perunxit, simulque corporis & sanguinis Dominici Sacramentis munivit, ac visionibus clarissimis fuit instructus quod eadem infirmitate idem sacratissimus Pontifex sine dubio esset e corpore migraturus. Obiit A. C. clo. XLII. pridie Idus Aprilis: sepultus ad S. MARTINUM in facello D. BENEDICTI. Hunc sequutus AARON, cantum nocturnalem de B. GREGORIO Pontifice a D. Apostolico LEONE compositum has in partes ipso tradente ab *Italia* primus attulit. Moritur A. C. clo. LII. XIV. Kal. Decembr.

RUDOLPHUS ex Abbate S. TRUDONIS hujus Cænobii X. Abbas institutus est A. C. clo. CXXI. *Turbatis enim jam ante (ut ipsemet in sermone de Inventione Thebæorum Martyrum refert) per annos aliquot Ecclesia & Regno sub HENRICO Imp. cujus Pater HENRICUS Leodii obiit multi Episcoporum & Abbatum, & de omni ordine & gradu Clerici & Monachi expulsi a suis sedibus hac illacque ferebantur, propter communionem Imperatoris quam vitabant, quia excommunicarat eum D. Papa CALIXTUS II. secutus in eum sententias præcessorum suorum GELASII atque PASCHALIS. Hac tempestate, eaque de causa eoque maxime quia FRIDERICI Leodiensis Episcopi electioni & consecrationi faverent, expulsus sum & ego de Cænobio B. TRUDONIS Idus Aprilis. Feria IV. Dominica Resurrectionis, cum in eo indignus præsedissem annos XII. & duos menses, & ut puto XIV. dies; susceptusque sum eodem anno misericorditer ab Archiepiscopo Coloniensi FRIDERICO, ejusdemque Ecclesiæ studio & Fratrum electione positus sum Abbas in Cænobio B. PANTALEONIS extra muros Civitatis VIII. Idus Septembr. cum jam vacasset a IV. Kal. Januarii. Eiusdem meminit Trithemius l. de Eccles. script. RUDOLPHUS Abbas S. TRUDONIS in Diocesi Leodiensi Ord. D. P. BENEDICTI natione Theuthonicus vir in divinis scripturis jugi exercitatione peritus, & in secularibus litteris non infime doctus, carmine valens & prosa, & Musicus excellens, nec minus opere quam scientia clarus scripsit utroque stylo non spernenda Opuscula, de quibus feruntur: Contra Symoniacos libros VII. Chronica quoque lib. 1. Carmina multa. Cantus etiam in laude Sanctorum plures dulci & regulari melodia composuit.*

WOLBERO XII. Abbas creatus A. C. clo. CXLVII. ingenio & eloquio clarus, utpote vir in divinis scripturis studiosissimus, & in secularibus litteris suo tempore doctissimus, scripsit sacris Virginibus *Benedictine* institutionis in Insula *Rbeni* DEO & B. MARIÆ militantibus *Libros IV. in Cantica Cantorum*; quibus nominis sui memoriam posteris reliquit. Obiit V. Idus Aprilis. A. C. clo. CLXVII.

Inter Abbates hujus loci, duo etiam ex illustribus Comitibus orti extiterunt; quorum primus fuit HERMANNUS Comes *Zutphaniæ* IX. Abbas creatus A. C. clo. LXXXII. Hic construxit Oratorium S. Crucis, cujus inscriptio est. ANNO clo. XC. IV. INDICATIONE I. IV. NONIS JULII. HOC ORATORIUM AB HUMILI HERMANNO FUNDATUM. DEDICATUM EST. A. VEN. HERMANNO III. ARCHIEP.

CHIEP. COLONIENSI. QUI DIVES COGNOMINATUS EST IN HONORE S. CRUCIS. ET DUODECIM APOSTOLORUM.

Hic etiam coronam deauratam ingentis magnitudinis in medio Ecclesiæ adhuc hodie dependentem S. PANTALEONI hoc rythmo teste contulit in ipsa corona exarato.

*Has inter gemmas HERMANNUS fulgeat Abbas.
Hoc opus Ecclesiæ qui mira condidit arte.
Nam muros, portas & turres atque plateas,
Quæ dilecta DEO gemmis ornatur & auro,
Hinc lapides vivi pressura, cede politi,
Aptantur merito virtutis ordine certo:
Surgit in excelsis urbs inclyta, visio pacis,
Sorte locis justa CHRISTUS disponit in illa.
Ipsaque pulchra fide, dives spe, fortis amore,
Sicut sponsa viro, caelesti jungitur agno.
Hinc stabiles muri, lapides ejus preciosi,
Structuræ ratio loquitur præsentis & ordo.
Hæc est illa fide, quam fundavere Prophetæ:
Quæ per Apostolicas pandit sua mænia gemmas.
Hierusalem structam sanctis in montibus urbem;
Hinc superaptantur vigiles; urbemque tuentur.*

Moritur A. C. clō. C. XXI. anno regiminis XL.

Alter Comes fuit HERMANNUS de Kessle XX. Abbas effectus A. C. clō. CC. XLII. mortuus clō. CC. LV.

His viris eruditione ac pietate minime cedit in præsentiarum vivens ac vicens Abbas HENRICUS Spichernagell, ejusdem Monasterii Abbas XLVI. & S. Unionis Bursfeldensis per Germaniam Præsidens Principalis. Hic inter alia laborum & industriæ suæ monumenta A. C. clō. lō. CXX. hoc difficili rerum statu & bellicis tumultibus, post ridie D. LAURENTII (qui consecrationis ejusdem erat anniversarius, & adeptæ Abbatialis Infulæ annus XIV.) tectum Ecclesiæ jam ruinæ proximum renovavit, Ecclesiæque ipsam interiorem testudine diu desiderata condecoravit, attestantibus hoc ipsum pro perpetua rei memoria duobus distichis in arcu Chori Ecclesiæ circumquaque scriptis, quorum hic tenor est:

*HENRICUS dictus Spichernagellus Abbas.
Ex Ubiis ortus fornicis author erat.
Hic tectum, turremque novam construxit in altum,
Sit merces operis vita beata sui.*

MONASTERIUM SELIGENSTADIUM.

SELIGENSTADIENSE Monasterium in Diœcesi Moguntina situm, suo ære construxit ac dotavit EINHARDUS, AINARDUS seu EGINHARTUS, CAROLI Magni Imper. Cancellarius, vir scriptis editis clarissimus, qui SS. MARCELLINI & PETRI Martyrum reliquias Roma Gandavium transferendas curavit, A. C. lō. CCC. XXVII. quas etiam variis Belgii Monasteriis communicavit; uti *Hasnoniensibus*, Monasterio S. SALVII apud *Valentianas*, Canonicis S. SERVATII *Tr. jecti ad Mosam*. Fuit is primus hujus Monasterii Abbas: item XV. Cænobii S. BAVONIS *Gandensts* & IX. S. PETRI *Blandiniensis*; teste *Auberto Myræo* in *Notitia Ecclesiarum Belgii* c. 27. & obiit A. C. lō. CCC. XLIV.

De hujus Monasterii fundatore ibidem in MSS. historia habetur, quam non neminem fabulosam judicare non sum nescius: at quoniam complures viri docti (inter quos I. Lipsius *Monit. polit. lib. 2. c. 12. n. 12.* & *Jacobus Curio l. 2. Rer. Chronol.*) eam scriptis suis inferuerunt, eam hic quoque non excludendam esse censui.

Erat EGINHARTUS in aula CAROLO ab Epistolis vir, ut illo ævo, doctus & prudens. At quid non facit cæcus amor? in filiam Domini sui exarsit, & ipsa in eum vicissim, quid facerent? restinguunt (ut solent amantes) furtiva sui copia, & congressu: qui aliquandiu latuit, donec hyemante quadam nocte, cum in secretiore cubiculo EGINHARTUS fuisset, & sub ipsam lucem exire vellet, videt multam nivem cecidisse: hæret, & timet ne a vestigiis deprehendatur vir in gynæceo fuisse. Consilio & astu subvenit amica, & illum in humeros sublatum & pendentem, dulce onus tulit.

Script. Rerum Monast. Tomus II.

F

Ecce

Ecce o fortem miseram; æquam tamen. Videt id forte ex superiore domus parte auram captans CAROLUS: dissimulat, donec pleno die Principum conventus.

Hic rem narrat, rogatque (at nomina suppressit) qua pœna famulus, qui sic in Dominum, & filia quæ in patrem peccasset, digni? cui illi, Mortis. Tum utrumque vocat, & coram se sistit. En, inquit, hi sunt qui peccaverunt.

Tu EGINHARTE, tu Filia, qui hoc ausi estis: (nec negandi erat locus; Patrem ac Dominum, inspectorem, accusatorem, judicem, & vindicem habebant) quid meruistis? Mortem, inquiunt illi: at CAROLUS. Tamen mitem tu Patrem, tu Dominum videte. Ignoscimus lege hac quam dicam. EGINHARTE, hanc tuam latricem uxorem duces: concordēs estote, & mutuū deinceps inter vos ferte. Dixerat: illi a summo metu in gaudium inexpectatum translati, grates agunt, & gratulationes futuri connubii accipiunt.

Habuit hoc Monasterium præter alios præclaros viros WALTHERUM, qui ex Comitum *Tubingensium* profapia ortus, creatus Episcopus *Augustanus* A. C. clō. C. XXXIV. cum XVI. annis utilissime præfuisset, resignato Episcopatu anno clō. C. L. hic *Monachi* vitam elegit, ac religiose vivens, post aliquot annos sancte ex hac vita migravit; atque in hujus Cœnobii Templo honorifice sepultus est. Est ille, qui auxilium contulit ad constructionem nostri *Abusensis* in *Brentiana* valle Cœnobii, ut infra dicemus.

MONASTERIUM BANTIUM.

Pulcherrimum aspectu & situ Monasterium, in dextra descendente e *Voytlandie* Montanis versus *Franciam* Orientalem *Mæni*, inter *Liechtenfelsium* & *Staphelstainum* oppida, dextram versus in altissimi montis vertice situm: olim insigne & novem robustissimis turribus firmatum ac præclare communitum castrum, primum Baronum a *Bantb*, tandem per matrimonii contractum Marchionum *Vobenburgensium*, qui latissime tum dominabantur ad castra videlicet *Schaunburgum* & *Sunnenburgum* usque, item ad confinia *Herbipolensium* ac ad *Gelenbusum* usque. In quo castro S. CHUNIGUNDIS nutrita, & a S. ALBERADE educata esse legitur: nunc vero Cœnobium D. BENEDICTI, Herbipolensis Diœceseos: ideo fundatum legitur in S. DIONYSII honorem A. C. clō. LXXI. regnante HENRICO IV. Rom. Imp. ab illustri Domina ALBERADE Comitissa de *Bantb*, cujus maritus HERMANNUS Marchio *Voburgensis* in equestribus certaminibus, hastiludio sive Torneamento hodie, ut vocant, *Herbipolensi*, equestri lancea transfossus occubuerat, in cujus memoriam sempiternam in terris ex arce, majorum suorum sede, domum orationis fecit, additis prædiis plurimis inter *Bantbense* castrum, *Sunnenburgum* & *Schaunburgum*: fluviosque *Ithefin* & *Moganum* sitis. D. ALBERADIS Fundatrix in Cœnobii *Bantbensis* primario templo sub ara S. TRINITATIS sepulta dicitur. Habuit hæc filios tres, HENRICUM, OTTONEM & CONRADUM, quorum nomina thuribulo inscripta reperta sunt: quorum etiam unus in præterfluente *Mæno* trocho ludens super glacie periit; filiamque a nobili *Centauro* de *Razenburg* raptam ac devirginatam, propter quam *Heydingsfeldense* Monialium Cœnobium supra *Herbipolim* in sinistra *Mæni* situm construxit & fundavit, in quo dicta filia & filius CONRADUS humati cubant.

Fallitur autem hic *Bruschius*, qui monumentum id Alberadi soli inscribit; cum literæ, quæ primas loci origines continent, etiam mariti nomen præferant.

Erat initio utriusque sexus Monasterium, quod cum esset paulo post primam fundationem, nescio quo casu aut infortunio misere vastatum ac collapsum: abolita prius & amota Monialium congregatione, instauratum & redintegratum est A. C. clō. C. XXVII. a S. OTTONE Comite *Andecensi* Episcopo *Bambergensium* VIII. qui *Pomeranorum* (propterea quod ipse primus eos in fide Christiana imbuerit) appellabatur Apostolus. Is *Rapathoni* comiti cuidam *Wolfesuuack* Cœnobii prius non admodum fideli advocato tandiu insistit, donec ex eo vicissim extorqueret quidquid bonorum & prædiorum antea is per vim Cœnobio abstraxerat: imo ut de suis propriis etiam aliquid jam ad recompensationem delicti hujus sui adderet. Abbatia etiam præfecit BALDUVIUM ex *Prifelingsi* prope *Ratisbonam* Cœnobio evocato. Templumque dedicavit S. PETRO Apostolo, & S. DIONYSIO Martyri.

A. C. clō. Io. V. istud Cœnobium penitus conflagravit incendio domi nato; quod cum JOANNES *Sagittarius* Abbas mediocriter instaurasset, venerunt A. C. clō. Io. XXV. seditiosi *Ostrofrancorum* agricolæ, idemque funditus pene denuo devastarunt. Id satis magnifice reædificavit ALEXANDER *Rotenban* Abbas; instituitque in eo insignem scholam tam pro nobilibus adolescentibus, quam pauperibus quoque pueris. Construxit & Bibliothecam ad quam per XXX. faxeos gradus ascenditur, e quibus amœnissimus est prospectus

ctus

etus in *Mæmum*, & in vicina oppida *Staffelstainium*, ac *Liechtenfelsium*; in ipsam item *Alderburgensem* arcem *Bambergæ* confinem, in qua PHILIPPUS Imp. interemtus est.

Idem multis ædificiis illustravit vir doctus ac Religiosus D. THOMAS Abbas; qui & idæam æri incidendam ad me misit, eique hos versus subjunxit.

Anno, mille supra, post CHRISTUM e Virgine natum.

Et sexaginta, nono, cum Coniuge Clastrum hoc

Marchio de Voburg HERMANNUS nobile fundat.

Post Romæ URBANO cum octavo scepra dedissent,

Bambergæ Dornhaim: atque PHILIPPUS ADOLPHUS ab Ernberg.

Franconiam regeret, compesceret ense Bohemos.

Inuictus Cæsar FERDINANDUS in orbe Secundus.

Denique cum THOMAS viginti quinque per annos

Abbas rexisset, Claustri isthæc forma videtur.

Idem Abbas faciebat.

MONASTERIUM MÜNSTER.

Haud longe a muris urbis *Luceburgensis*, in jugo montis, inter ruinas castri veteris *Luceburgensis*, & castri *Mansfeldici*, a Petro Ernesto *Mansfeldio*, A. C. clō. lō. XC. extructi, celebre olim existit Cœnobium, BB. Apostolis PETRO & PAULO primitus dicatum, post DEIPARÆ Virginis cognomento donatum, quod ob excellentiam præ ceteris ejus tractus Cœnobiis vulgo *Münster* est nuncupatum. Istud A. C. clō. LXXXIII. a CONRADO Comite *Luceburgensi*, cui uxor fuit CLEMENTIA, HENRICI IV. Imp. filia, conditum esse, constat ex sequentibus.

CONRADUS Comes licet sero, inspiratione divina gratiæ ad pœnitentiæ provocatus, Eleemosynis & ceteris pietatis operibus peccata mea redimere statui. Cæpi itaque in monte hoc, ubi nullus parentum meorum prius adoravit Dominum nostrum, domum Domini in honore & veneratione Apostolorum Principis, a fundamentis construere. Quæ omnia ut magis rata essent, acta sunt annuente uxore mea CLEMENTIA, cum filiis & filiabus nostris, in præsentia Domini Metensis Episcopi HERMANNI, Anno clō. LXXXIII. pridie Non. Julii. Ego WILHELMUS Comes de *Luceleburg*, cupiens imitari patrem meum CONRADUM Comitem, & perficere quod ipse incepit. Hujus confirmationis & supradictæ constitutionis chartam, ego & filius meus CONRADUS super Altare ipsius Cœnobii posuimus.

Porro CONRADUS prædictus, qui *Münsteriensem* Abbatiam condidit, in itinere Hierosolymitano A. C. clō. LXXXVI. obiit. Uxor ipsi fuit, ut diximus, CLEMENTIA: ex qua nati ADELRERO, GUILIELMUS, HENRICUS, CONRADUS, & RODOLPHUS, Joanni Bertelio FOLMARUS Abbas I. *Münsteriensis*. Ex his ADELBERO Archidiaconus Metensis, cum GODEFRIDO Bullonio ad bellum sacrum profectus in obfidiione *Antiochiæ* A. C. clō. lō. periiit. Henricus de *Luceleburg* nominatur in diplomate S. AGERICI *Viridunensis*, Anno clō. LXXXIX. dato. CONRADO defuncto GUILIELMUS filius, qui MACHTILDEM FREDERICI Sueviæ Ducis filiam duxerat, & GUILIELMO Patri CONRADUS II. in Comitatu *Luxenburgenfi* successit; uterque in *Münsteriensi* Cœnobia conditus. CONRADUS II. ex ELISABETHA, GODEFRIDI Comitis *Namurenensis* filia, liberos reliquisse putatur, HENRICUM *Leodicensem* Episcopum, & GERTRUDEM CONRADI Comitis *Vadinontani* conjugem.

Bellis porro sævientibus inter CAROLUM V. Imp. & FRANCISCUM I. *Galliæ* Regem, *Münsteriense* cœnobium, a nostris hominibus, ne *Gallis* hostibus domicilium præberet, incendio absumtum est. Estque id temporis in sepulchro fundatoris inventa tabula plumbea, cujus hanc fuisse inscriptionem testatur Gaspar Bruschius in *Chronologia* Monasteriorum *Germaniæ*.

In nomine sanctæ & individuæ TRINITATIS, quiescit hic Comes CONRADUS. Hic cum inter sæculi principes fama probitatis esset celeberrimus, sepulchrum vitæ Principis adiit amore divino succensus, indeque rediens, divina vocante clementia, obiit peregrinus, sepultus in terra decenter, non sua: indeque anno dormitionis suæ secundo sublatus, anno quarto, ipso die annuæ migrationis suæ de sæculo, hic fuit repositus, præsentem conjugem suam CLEMENTIAM, per manus filiorum suorum, ADELBERONIS Primicerii Metensis; HENRICI Comitis, CONRADIQUE Comitis præsentem RODOLPHO Abbate, filio Comitis, quem ipse provisorem & ordinatorem hujus loci statuerat. Facta sunt hæc regnante, permissu DEI HENRICO Tyranno damnato, ac pie memoriæ GREGORIO Pontifice Romano. Obiit autem VI. Idus Augusti, Anno Dominicæ incarnationis millesimo octogesimo sexto.

Ceterum CAROLUS V. Imp. monachis *Münsteriensibus* Xenodochium pauperum, basilicæ S. JOANNIS *Baptistæ* contiguum, atque in ipsa urbe *Luceburgensi* situm, cœnobio novo excitando, postmodum donavit, quod hodie ædificiis ac disciplina monastica est illustre. Plura qui volet, JOANNEM *Bertelium*, in historia *Luceburgensi* consulat.

MONASTERIUM ETAL.

ETAL ob solitarium intra montosos anfractus locum, & miraculosam DEIPARÆ V. MARIÆ Imaginem religiosissimum pariter, & celebratissimum Monasterium, cujus origo ex Archivis ejusdem loci descripta, talis extitisse fertur. Imperator LUDOVICUS IV. cum propter nimias impensas, quas in *Italia* fecerat, ita ut ei jam necessarii sumtus pro reditu in *Germaniam* deficerent, admodum sollicitus esset, venienti quadam die ad sese Monacho, & spem facienti, illum ex his malis emerfurum, ea conditione, si postquam in *Germaniam* rediisset, Monasterium in loco suæ ditionis, quod dicitur *Amperang*, in honorem DEI & beatissimæ Virginis MARIÆ extrueret, fidem dedit, se illud sedulo executurum, & Cœnobium in prædicto loco sibi tunc ignoto conditurum. Quamobrem illico a quodam Regulo *Italia*, quem una cum ditione sua libertatis jure donavit, magnam pecuniæ vim accepit; ita ut oppignorata omnia redimere posset. In *Germaniam* itaque reversus, in *Partenkirchen* a quodam suo venatore Magistro, *Henrico Vend* nomine, exceptus est, ex quo de loco illo *Amperang* quæsivit; Cumque ille in vicinia jam esse diceret, eoque Imperatorem deduceret, jussit Imperator illic ligneam domunculam pro venatore ædificare, silvamque inibi, olim latronum receptaculum, extirpari, & ita Monasterium, quod promiserat, erigi in honorem B. MARIÆ Virginis, posuitque primum lapidem, simul quoque offerens effigiem B. MARIÆ Virginis ex alabastro factam, quam illi Monachus in *Italia* dederat, quæ usque hodie adhuc ibi ostenditur, in die S. *Vitalis* Martyris. Anno M. CCC. XXX. Instituitque Abbatiam S. BENEDICTI pro XX. Monachis, quorum XIV. Sacerdotes esse deberent. Primus Abbas ex Monasterio *Reichenbach* huc positus, nomine FRIDERICUS *Henrichreuter*, post cujus obitum Priorem in *Nidernaltaich*, nomine EBERHARDUM, Abbatem hujus loci fecit. Posuerat eodem loco tredecim Equites auratos emeritos; quorum unus Magister ac superior esset, una cum conjugibus eorum, ac aliquot viduis, quibus æque ac Sacerdotibus omnia ad vitæ sustentationem necessaria præberi ordinavit, atque hoc Cœnobium vocavit ETAL. Duravit hæc constitutio usque ad obitum Imperatoris; postea filii ipsius bona illa & redditus ad se rapiabant, ita ut oportuerit illos milites hinc alio migrare.

Porro LUDOVICUS Imperator dedit huic Monasterio Comitatum *Möringen*, cum omnibus attinentiis suis, Advocatiam in *Lauterpach*, in *Hademaringen*, XXIV. librarum *Monacensium*, comitatum in *Pitengau*, cum omnibus attinentiis, & cum Advocatia *Raitenbuech* & *Staingaden*, Advocatiam in *Habach*; ablata post per filios LUDOVICI & alienata. Anno M. CCC. XXXII. Imp. LUDOVICUS emit in ipso die S. VITI ab ULRICO de *Schöneck*, Episcopo *Augustensi*, Præposito, Decano, totoque Capitulo castrum ESCHENLOCH & forum MURNAU, cum omnibus attinentiis suis, cum Ecclesiis ESCHENLOCH, STAFFELSEE, HUGELFINGEN, quæ omnia huic Monasterio dedit, Anno M. CCC. LVIII.

Insuper Ecclesias LAUINGEN, GUNDELFINGEN, ambas MÖRINGEN, MENCHINGEN, EGLINGEN, ANDORF, STAFFELSEE, & ESCHENLOCH, diœcesis AUGUSTENSIS, incorporari, donari, nec non uniri procuravit, accedente consensu HENRICI Episcopi & Capituli AUGUSTANI, uti patet ex literis, datis Anno M. CCC. XLI. Eandem incorporationem postea confirmavit EUGENIUS IV. P. M. Anno M. C. D. XXXVI.

Ipsum vero Monasterium confirmatum est ab URBANO V. Pont. Max. sub Abbate CONRADO *Kunerspruckber*, qui hanc confirmationem ipse Roma reportavit, Anno M. CCC. LXIII. Non. Maji, Dominica post inventionem S. Crucis, præsentibus illustrissimis Principibus D. Stephano, Duce *Bavariæ*, Seniore, cum conjugue sua *Margaretha*, nec non filiis suis, Stephano, Friderico & Joanne, cum conjugibus eorundem. Ecclesia hæc, quam prædicti Principes largis suis muneribus profecuti sunt, in honorem beatæ MARIÆ Virginis solenniter dedicata est a venerabili in CHRISTO D. PAULO, *Frisingensi* Episcopo, ad cujus Diœcesim pertinet, sub URBANO V. Pont. Max. & CAROLO IV. Interfuerunt præter suprædictas personas CONRADUS Abbas in *Tegernsee*, STEPHANUS Abbas in *Ebersperg*, CONRADUS *Kunersprucker*, Abbas in ETAL, ULRICUS Præpositus & Archidiaconus in *Raitenbuch*, CONRADUS Præpositus in *Pollingen*,
ULRI-

ULRICUS Præpositus in *Schefflern*, ULRICUS Præpositus in *Beulberg*, CONRADUS Præpositus in *Schlehdorff*, & quinque Canonici *Frisingenses*, &c. cum aliis.

Idem CONRADUS Abbas a BONIFACIO IX. P. M. impetravit facultatem, utendi mitra, baculo pastorali, sandaliis & aliis Pontificalibus insigniis, Anno M. CCC. XXCIX.

ABBATUM hujus loci series habetur in Metropoli *Salisburgenfi Hundii* per *Gewoldum* aucta.

MONASTERIUM AHUSIUM BRENTIANUM.

AHUSIUM (hodie corrupta voce, ANHUSIUM dictum, quo nomine aliud nostri Ordinis Cœnobium ad *Wernicum* amnem in *Rhiesa* fundatum est A. C. clō. LVIII. ab ERNESTO *Altentruhedingensi* Comite, ejusque fororio HARTMANNO, Barone de *Lodenburg*) in valle *Brentiana* amœnissimo *Sueviæ* tractu, ad amnem *Brentium*, qui ad *Regii Fontis* Cœnobium exoriens ob sapidorum piscium præstantiam inter cæteros hujus Regionis amnes facile primas tenet, & nunquam etiam gelidissima hyeme congelatur, atque non procul *Gundelfinga Danubio* miscetur. Situm est in Diœcesi *Augustana*, milliaria fere quatuor a potenti *Sueviæ* civitate *Ulma* distans, quinque vero a *Gamundia* & *Nordlinga*, a *Gienga*, uno *Lauinga* tribus.

Fundatum legitur circa A. C. clō. CXXV. in honorem S. MARTINI Episcopi, a MANEGOLDO Comite Palatino *Tubingensi*, ejusque filii WALTHERO (postmodum Episcopo *Augustano*) atque MANEGOLDO, ADALBERTO, & ULRICO, Comitibus. Inchoatum autem primo erat in pago LANGENAW, qui duobus milliariis ab *Ulma* distat, & ejusdem Magistratui hodie paret, duo Tempa, longe inter se distantia, intra se habens. Hujus Pagi Parochia decimisque Fundatores primum Abbatem munifice donarunt. Translatum vero est a primi Fundatoris MANEGOLDI filiis, auctoritate potissimum WALTHERI jam Episcopi *Augustani* in vallem *Brentianam*; quod major ibi lignorum & aquæ copia, ubertasque esset: imo (ut ipse in litteris foundationis testatur) majoris quietis & a populorum concursu securitatis gratia.

Eam translationem EUGENIUS III. approbavit A. C. clō. CXLIX. III. Kal. Febr. Foundationem HONORIUS II. A. C. clō. CXXV. V. Kal. Decembr. & INNOCENTIUS II. confirmarunt.

INNOCENTII Successor CÆLESTINUS itidem II. Privilegium dedit A. C. M. C. XLIII. VI. Kal. Dec.

GREGORIUS IX. Papa sub protectionem suam suscipit Monasterii AHUSEN bona, specialiter autem Ecclesiam in *Nauu*. A. C. M. CC. XXXIV. XVIII. Martii. Omnia ista Privilegia cum literis Fundatoris extant in libro de Monasteriis *Wirtembergiæ* impresso *Tubingæ* A. C. M. lō. CXXXVI.

Monasterii Privilegia postea confirmarunt GREGORIUS X. datis litteris *Lugduni* X. Cal. Nov. Pont. Anno III. & MARTINUS V. *Constantiæ* XVI. Cal. Febr. Pont. Anno I. Idem incorporavit Monasterio Parochiam in *Gussenstadt* Non. Maji, Pontificatus Anno IV. Porro anno clō. CC. XXXI. a SIBOTHONE Episcopo *Augustano* collata est Parochialis Ecclesia *Heldefingensis* cum omnibus Decimis, redditibus, & pertinentiis; ne Cœnobium tunc ad extremam inopiam redactum interiret. Eam donationem GREGORIUS IX. confirmavit *Perusii* V. Cal. Octob. Pontif. anno VIII. Idem Pontifex literis datis *Laterani* VII. Idus Julii. Pontificatus anno XV. mandavit Præpositis in *Herbertingen* & *Stainbain*, ut controversiam exortam de confinibus inter Abbatem *Abusanum* & Abbatem de *Canberg* & Comites *Helffensteinios* componerent. Rursum alia gliscente diffensione inter Comites *Helffensteinios* ULRICOS patrem & filium & Abbatem *Abusanum* GREGORIUS X. literis datis *Lugduni* X. Kal. Nov. Pont. an. III. Abbati *Haidenbeimensi* mandat, ut pacem concordiamque inter eos reformaret. Mandavit idem ut Monasterio bona varie ablata restituantur. A. C. clō. CC. LXXXII. N. *Apæ* Comes de *Vaimingen* hortum & pratum in *Gundelfingen* legavit Abbati HARTMANNO. Cum postmodum nescio qua de causa controversia inter Abbatem & Conventum exorta latius pullulare videretur, & quærelæ *Romam* usque delatæ fuissent, HONORIUS IV. P. M. Abbatibus in *Lorch* & *Blaubeyrn* literis datis *Tibure* VIII. Id. Julii Pontif. anno I. id est. M. CC. LXXXVI. demandavit, ut eam componerent.

Deinde A. C. M. CCXCI. *Sifridus Morhardus*, ejusque uxor *Wiba*, duobus agri jugeribus donaverunt Abbatem WALTHERUM, fitis in *Lenchenbüfel* in *Nauve*. Eodem anno NICOLAUS IV. indulgit ut tempore interdicti Missæ celebrari possint in dicto Monasterio. Datum *Romæ* apud S. MARIAM Majorem XII. Cal. April. Pontif. anno III. Idem mandavit Abbati *Blauburensi*, ut procuraret bona Monasterii *Abusani* variis

Script. Rerum Monast. Tomus II.

G

cafi.

casibus abalienata redimi &c. Quod Idem decreverunt posteris annis JOANNES XXII. *Avenione* datis literis pridie Nonas Martii Pontif. anno X. mandans Abbati *Blauburensi* ut oppignerationem bonorum Monasterii *Abusani* annihilaret: & BENEDICTUS XII. qui dato diplomate itidem *Avenione* VIII. Idus Julii, anno II. Pontif. rescripsit ad Abbatem *Kambergensen*, ut omnibus modis procuraret reductionem bonorum oppigneratorum ad Monasterium *Abusanum*.

A. C. clō. CCC. XI. VI. Nonas Julii. *Ludovicus* Comes de *Oetingen* jus præbendæ alicujus in *Döttingen* & *Heuchlingen* cum *Huba* adjuncta dono dedit Abbati *Abusano*. Eodem anno confirmata est hæc donatio a FRIDERICO Episcopo *Augustano* XVII. Decemb. *Augustæ* Sequenti anno clō. CCC. XII. VI. Kal. Maji idem Episcopus licentiam dedit Abbati *Abusano*, ut aliquis Conventualium vices *Parochi* in *Döttingen* subire possit, & redditus *Parochiæ* in usus Monasterii convertat & transferat, quo melius sustentari possint. A. C. clō. CCC. XX. X. Nov. FRIDERICUS Abbas & Conventus in *Lorch* vendiderunt Abbati & Conventui *Abusano*, omnia sua jura, decimas, redditus, hubas, molendinum, piscinam, jus Patronatus *Parochiæ* cum omnibus suis pertinentiis in *Bolheim* pro CD. libris Hallensibus. Ab eodem Abbate consecutus est CONRADUS Abbas *Abusanus* jus Patronatus in vicina villa *Döttingen*; quo item anno (nempe clō. CCC. XXVII. XII. Martii) permutatio facta est bonorum in *Döttingen* & *Alchdorff* inter Monasteria *Lorch* & *Abusen*.

Posthæc A. C. clō. CCC. XXXI. XII. Idus Martii, FRIDERICUS Episcopus *Augustanus*, dedit das Gartengelt in *Nauve*, & redituum villæ, genannt der *Münchhoff* in *Stainhaim*, in villa *Erstetten*. *Ulricus Nagengast* vendidit Abbati *Abusano* pratum ad *Brentian* & agellum in *Hauslaig* pro tribus libris Hallensibus XI. Junii A. C. clō. CCC. XXXVI. *Conradus Schnapper* legavit eidem Monasterio sua bona in *Nauve*, *Althaim* & *Bertblingen* XVII. Augusti A. C. L. CCC. XXXVI. CAROLUS IV. Capellam S. CRUCIS in *Ulmensi* civitate & foro vinario sitam: cum omnibus pertinentiis dedit Abbati *Abusano* A. C. M. CCC. LIII. XI. Cal. Octobr. consentientibus Electoribus Imperii, e quibus speciales litteras dederunt eodem anno XXV. Novembr. *Moguntinus*, *Colonienfis*, ac *Rupertus C. Palatinus Rheni* Elector. Eandem donationem postea confirmavit RUPERTUS Rom. Imp. A. C. clō. CD. I.

ANSELMUS Episcopus *Augustanus* (qui præesse cœpit A. C. M. CD. XI.) ad Capellam S. NICOLAI extra muros Monasterii sitam XL. dies Indulgentiarum dedit. FRANCISCUS & MARCUS Cardinales C. dies Indulgentiarum contulerunt. Festum Dedicationis ejusdem Capellæ de festo omnium SS. in commodius tempus, nempe in fer. III. post Dom. *Misericordiæ Domini*, translatum est A. C. M. CD. IV. Demum A. C. M. CD. LXXI. XVIII. Cal. Octobr. Decimæ in *Falckenstain*, *Rödern*, *Rottfelden*, *Jungbolz*, *Berg*, *Mysenbrunn*, *Sysenbrunn* Monasterio *Abusano* incorporatæ sunt, FRANCISCO Cardinale S. EUSTACHII *Ratisbonæ residente* eandem in corporationem confirmante. Circa hæc tempora in eodem Monasterio floruit vir doctus LEONARDUS Monachus, qui carmine celebravit laudes HENRICI Fabri Abbatis *Blauburensis*, A. C. M. CD. XC.

Cœnobii res valde tenues & afflictæ erant ab anno M. CD. XLVIII. usque ad M. D. quippe combusti, Civitatibus Imperii, & Nobilitate bellum inter se gerentibus. Quod tamen magna ex parte a cineribus præclare instauravit JACOBUS Abbas. Ejus quoque Successor JOANNES Cœnobii rem augens, idem variis substructionibus exornavit. Iterum gravissima damna perpeffum est in seditione rusticorum A. C. M. lō. XXV. donec decennio post religione ab ULRICO *Wirtembergensium* Duce mutata ejectis Abbate & Monachis, (qui etiam omni suo juri quod habebant ad Monasterium, in scriptis renunciare compulsi sunt) penitus desolaretur, usque ad A. C. M. lō. XLVIII. quo ONUPHRIUS *Schaduzius* (hujus primum loci professor, sed postmodum A. C. M. lō. XXXVI. quod Fidem Catholicam, & professionem monasticam deferere nollet, ejectus: *Augustæ Vindel.* in Monasterio SS. UDALRICI & AFRÆ stabilitatem promittens) mense Januario Abbas constitutus est. Verum A. C. M. DLVIII. eodem mortuo, & *Lutheranismo* iterum introducto Pseudo-abbates uxorati extitere, usque ad A. C. M. DC. XXX. quo edicto Cæs. FERDINANDI II. Monasterium V. Septemb. restitutum est, electo in Abbatem CAROLO *Stengelio* prædicti Monasterii SS. UDALRICI & AFRÆ professo & Oeconomo, XVI. Decembr. atque XXIX. Ejusdem mensis die, qui erat Dominica infra octavam Nativitatis CRISTI, *Dilingæ* in Templo Academico PP. Societatis JESU, solenniter consecrato a Reverendissimo & Illustrissimo Principe ac Domino D. HENRICO Episcopo *Augustano*; assistentibus eidem Reverendissimo D. GEORGIO Episcopo *Philadelphienfe*, & Suffraganeo *Eystettense*, & D. SILVANO Abbate in *Fultenbach*. Qui deinde in bello *Germanico* sub persecutione *Suecica* exul factus XXVI. Februarii M. lō. CXXXII. tribus mensibus & tribus hebdomadibus *Schwazii* in *Tirol* delituit: inde *Salisburgenfi* ad D. PETRI, æque tanto tempore commoratus est. Denique in *Austria* superiore & celeberrimo *Chremphanensi* Monasterio per duos integros annos

annos & semestre tempus valde honorifice & liberaliter habitus, A. C. M. Is. C. XXXV. XIV. Augusti rediit ad Monasterium, quod omnino fere desolatum invenit: ita ut nulla penitus integra janua, ne porta Monasterii quidem infracta permanserit, nullæ fenestræ aut ferræ, ut de supellectile taceam, quæ penitus nulla nec sacra nec profana remansit. Nihilominus in maxima rerum omnium penuria, pro viribus loca magis necessaria instaurare, divina officia conventualiter quotidie celebrare non cessat: donec aliquando DEO largiente majora opera moliri liceat.

CATALOGUS
ABBATUM AHUSII BRENTIANI.

Numerus.	Nomina.	Anni Elect	Anni regim.	Obitus	
				Anni.	Dies.
1	Sigefridus.	1143			
2	Udalricus.	1181			
3	Degenhardus.	1231			
4	Hartmannus.	1282			
5	Waltherus.	1291			
6	Conradus.	1305			
7	Henricus de Werdæ.	1336			
8	Henricus de Gadelbach.	1353			
9	Georgius de Sundtheim.	1373			
10	Jacobus I.	1390			
11	Nicolaus.	1410		1446	
12	Georgius II, de Sundtheim.	1450			
13	Martinus.	1468		1487	2. Junii.
14	Ulricus II.	1474			
15	Jacobus Pfeffer.	1478	23	1501	23. Aprilis.
16	Joannes Weidenkranz.	1501	16	1517	
17	Joannes Mannius II.	1517	5	1522	25. Aprilis.
18	Joannes Agricola III, Vacavit XII. Annis.	1522	14		
19	Onophrius Schaduz.	1548	10	1558	11. Septemb.

Posthæc caruit Monasterium legitimis pastoribus, subintroductis Luteranis Pseudo-Abbatibus uxoratis; donec edicto Cesaris FERDINANDI II. Catholicis restitueretur.

20 | Carolus Stengelius. | 1630 | | |

INDEX MONASTERIORUM.
AUSTRIÆ.

1. CHREMIPHANIUM.	An. 777.
2. MELLICUM.	1028.
3. GOTTWICUM.	1072.
4. GARSTEN.	1082.
5. SEYDENSTETEN.	1107.
6. GLUNIK.	1123.

LAMBACENSE & MANSEENSE extant in prima parte.

IN GERMANIA.

SUPERIORE & INFERIORE.

I. S. PETRI ERPHORDIÆ.	707
II. SELIGENSTADIUM.	826.
III. S. PANTALEONIS COLONIÆ.	865.
IV. BANTHUM.	1071.
V. MINSTER LUXEMBURGI.	1083.
VI. ETAL.	1330.
VII. AHUSIUM BRENTIANUM.	1125.